

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Финансов отчет

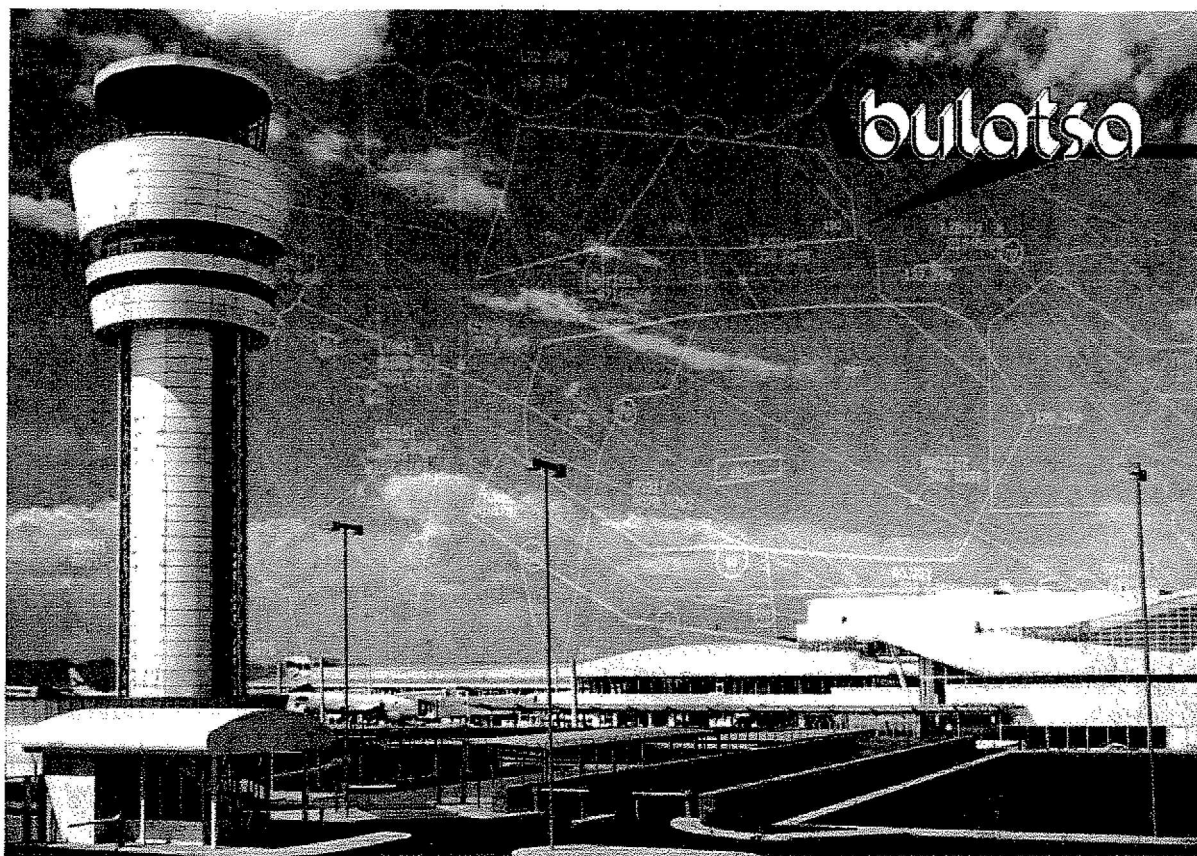
ДП Ръководство на въздушното движение

31 декември 2011 г.

Grant Thornton

| An instinct for growth™

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА
ДП РВА ПРЕЗ 2011 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I. МИСИЯ, ВИЗИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ
- II. ФУНКЦИИ И УПРАВЛЕНИЕ
- III. ОСНОВНИ СЪБИТИЯ И ПРИОРИТЕТИ ПРЕЗ 2011 Г.
- IV. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОЦЕСА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТНОШЕНИЯТА С КЛИЕНТИТЕ И КОНСУЛТАЦИИ С ПОЛЗВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИТЕ
- V. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ
- VI. ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ
- VII. ТЕХНИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ НА ОПЕРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ
- VIII. БЕЗОПАСНОСТ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО
- IX. АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ
- X. ФИНАНСОВО – СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ
- XI. ОТЧЕТ НА ГОДИШНИЯ ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТИТЕ НА ДП РВД ЗА 2011 Г.
- XII. ОЦЕНКА НА НИВОТО НА ЕФЕКТИВНОСТ НА ИЗВЪРШЕНОТО АЕРОНАВИГАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ И ДОСТИГНАТО НИВО НА БЕЗОПАСНОСТ
- XIII. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ ЗА ПЕРИОДА 2012-2014Г. ЗАДАЧИ И ПЛАНИРАНИ ОСНОВНИ ИНВЕСТИЦИИ В БИЗНЕС-ПЛАН НА ДП РВД ЗА ПЕРИОДА 2012-2016 Г.
- XIV. РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

I. МИСИЯ, ВИЗИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Мисия - Предоставяне на висококачествено аеронавигационно обслужване (АНО) за надеждно и ефективно управление на дейността по АНО, поддържайки най-високи нива на безопасност и намалявайки влиянието върху околната среда.

Визия - Запазване на ДП РВД като конкурентноспособно предприятие, което успешно се справя с предизвикателствата, поставени пред него от новите реалности и е жизнеспособно в бизнеса по предоставяне на АНО. Поддържане лидерска позиция в системата на АНО в Югоизточна Европа.

Стратегически цели на ДП РВД за периода 2011 - 2015 г.

- Повишаване на пазарния дял в обслужването на въздушното движение в региона.
- Утвърждаване на ключовата роля на ДП РВД в дейностите по АНО в зоната на Югоизточна Европа.

II. ФУНКЦИИ И УПРАВЛЕНИЕ

ДП „Ръководство на въздушното движение“ е юридическо лице, което притежава свидетелство за извършване на АНО и изпълнява държавни функции по предоставяне на аеронавигационни услуги в обслужваното гражданско въздушно пространство (ВП) на Република България. Основният предмет на дейност на ДП РВД е:

1. управление на въздушното движение за постигане на безопасност, ефективност и редовност на полетите в обслужваното гражданско ВП;
2. планиране, осигуряване, внедряване, експлоатация и поддържане на съоръжения, системи и оборудване за комуникационно, навигационно, обзорно, енергийно, светотехническо, метеорологично и аеронавигационно осигуряване на обслужваното въздушно движение и съпътстващата инфраструктура;
3. комуникационно обслужване, навигационно обслужване и обслужване по обзора;
4. метеорологично обслужване;
5. аеронавигационно информационно обслужване;
6. метеорологично обслужване;
7. информационно обслужване на дейностите по търсене и спасяване на ВС;
8. управление на системата за безопасност на въздушното движение в рамките на предоставената му компетентност;
9. изпълнение на задълженията на Република България, произтичащи от международни договори в областта на управлението на въздушното движение, по които Република България е страна;
10. събиране на такси за аеронавигационно обслужване.

Оперативното управление на ДП РВД през 2011 г. се осъществява на база система за управление чрез основни цели и задачи, чрез дефиниране, отчитане и контрол на дейностите, извършвани от отделните териториално и/или функционално обособени звена на предприятието.

III. ОСНОВНИ СЪБИТИЯ И ПРИОРИТЕТИ ПРЕЗ 2011 г.

III.1. Разширение и модернизация на системата SATCAS

През 2011 г. продължи изпълнението на актуализирания План за развитие на автоматизираната система SATCAS. Беше извършено изравняване на хардуерни конфигурации на основна и резервираща системи за УВД. Беше извършено допълнително инсталиране на работни станции в Бургас и Варна за нуждите на техническия персонал. Беше инсталиран нов софтуер в София, Бургас и Варна във връзка с допълнителните станции и новата преходна височина за летище София.

Съгласно актуализирания План за развитие на автоматизираната система SATCAS през 2011 г. беше извършена подготовка на техническата документация с оперативни и технически изисквания и беше сключен договор за модернизация на система SATCAS с нови 5 работни пакета.

Пакет № 1 включва надграждане на SATCAS за работа с Централизираната система на EUROCONTROL за разпределение и управление на вторичните кодове (програмата CCAMS), която назначава уникален вторичен код на транспондера на ВС. По този начин се избягва възможността за дублиране на кодове и загуба на опознаването на ВС.

Пакет № 2 включва надграждане на системата с възможността обмен на данни със системите в съседните страни чрез новия протокол OLDI FMTP (FMTP-TCP/IP-v4/v6), в изпълнение на Регламент (ЕО) 633/2007г. FMTP ще позволи подобрени и разширени възможности за обмен на данни между гражданските и между гражданските и военните системи за УВД.

Пакет № 3 включва добавяне на нови възможности за работа на SATCAS с Mode S. Той ще позволи извличане на точни данни за различни параметри на полета и визуализирането им на работните позиции на РП, подобрявайки безопасността и повишавайки капацитета на ВП.

Пакет № 4 ще позволи работа на SATCAS с новия формат на полетен план на ИКАО (ICAO FPL 2012). Новият формат на полетния план позволява обмен и предоставяне на РП на допълнителна информация, касаеща различните видове техническо оборудване на ВС – ADS-B, CPDLC, както и възможностите на ВС за прецизна навигация – RNAV и RNP и др.

В Пакет № 5 е предвидено изравняване на информацията в базите данни между оперативната и резервираща системи SATCAS LINUX и SATCAS UNIX. Това ще позволи автоматизирано уеднаквяване на цялата налична информация за полетите в двете системи без необходимост от човешка намеса, в резултат на което ще се подобри безопасността.

През 2011 г. беше извършена проверка на документацията съгласно договора по пакети №№ 1 и 5. Беше одобрен времеви график за внедряване на пакетите и бяха уточнени параметрите на обменните съобщения от системата заедно с представители на SELEX и EUROCONTROL. Бяха проведени и предварителни тестови (Pre-SAT) на работните пакети №№ 1 и 5.

Модернизацията на SATCAS с новите 5 пакета ще се изпълни през 2012 г.

През 2011 г. беше осъществена връзка на данните от системата SATCAS и въведената в експлоатация система FAM (Flight activation monitoring), която дава информация за момента на активация на обслужваните полети.

В системата през 2011 г. бяха конфигурирани нови сектори, позволяващи оптимална секторна конфигурация и увеличен капацитет на ВП.

През 2011 г. продължи регулярната актуализацията на данни в статичните бази на SATCAS съобразно AIRRAC цикълът.

III.2. Развитие на инициативата за създаване на Функционален блок от въздушно пространство (ФБВП) - DANUBE FAB. Инициативата на Европейската комисия (ЕК) за Единно европейско небе (ЕЕН).

III.2.1. Проект за установяване на ФБВП - DANUBE FAB

И през 2011 г. основен приоритет в дейността на предприятието бе проектът за установяване на функционален блок от въздушно пространство (ФБВП) във ВП на Република България и ВП на Румъния (DANUBE FAB). Дейностите по развитието на проекта се извършват в съответствие със заложените срокове в европейското законодателство и Решението на ЕК № 6822 от 11 септември 2009 г. за отпускане на финансова помощ от Общността за проекти от общ интерес - „Проект DANUBE FAB (фаза 1/етап 2, фаза 2 и фаза 3)“ - 2008-EU-40001-S - в областта на трансевропейските транспортни мрежи (TEN-T).

През 2011 г. експерти от ДП РВД активно участваха в разработването, финализирането и съгласуването на проекта за Междудържавно споразумение за установяване на ФБВП. Споразумението беше подписано на официална церемония в рамките на Съвета по транспорт, телекомуникации и енергетика към ЕС, Брюксел на 12 декември 2011 г.

Реализирана беше открита процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Услуги за управление на проекта DANUBE FAB“ и през м. юни 2011 г. беше сключен договор с консултантската фирма Helios за управлението на проекта.

През този период бяха проведени три заседания на Управителния комитет (УК) на DANUBE FAB: на 23-24 февруари 2011 г. в Пояна Брашов, Румъния; 01 юли 2011 г. в Бургас; и на 10-13 октомври 2011 г. в Сигишоара, Румъния. Бяха проведени и редица срещи на ниво управление на проекта и на ниво работни групи.

През м. септември 2011 г. проектът DANUBE FAB беше представен пред ЕК и страните членки на ЕС на заседание на Комитета за ЕЕН.

Извършени бяха редица дейности за подпомагане изпълнението на тристранното споразумение между ДП РВД и ROMATSA, от една страна и EUROCONTROL, от друга, за оказване на съдействие от страна на Агенцията по проекта DANUBE FAB.

В рамките на споразумението през м. ноември 2011 г. бяха проведени симулации в реално време на обслужването на въздушното движение и ден на отворените врати за представянето на обхвата, целите и междинни резултати от симулациите пред европейски институции, съседни страни и участници в процеса по обслужване на въздушното движение.

През годината от техническата работна група беше осигурено управление и планиране на аеронавигационния радиочестотен спектър, и текущо поддържане на база данни по таблици COM 2, COM 3 и COM 4 на ИКАО.

С цел получаване на обратна връзка от заинтересованите страни по проекта и поддържане на високо ниво на информираност, на 10-11 октомври в Сигишоара, Румъния беше организирана среща на Социалния форум по DANUBE FAB с участието на представители на двата ДАНО и на всички синдикални и професионални организации в ROMATSA и ДП РВД.

В рамките на проекта през 2011 г. стартира и открита процедура за възлагане на обществена поръчка за изготвяне на бизнес досие и анализ на разходите и ползите на проекта.

Паралелно с изпълнението на текущите дейности по развитието на проекта, представителите на ДП РВД изготвяха тримесечни отчети до МТИТС по фаза 2 на проекта за целите на решение на ЕК C(2009)6822 за отпускане на финансова помощ от Общността

за проекти от общ интерес – „Проект DANUBE FAB (фаза 1/етап 2, фаза 2 и фаза 3 – 2008-EU-40001-S в областта на трансевропейските транспортни мрежи (TEN-T).

III.2.2. Инициативата на Европейската комисия (ЕК) за ЕЕН.

С цел подпомагане на държавите-членки в изпълнение на задълженията, произтичащи от мерките, заложи в законодателните пакети ЕЕН I и II, през 2011 г. от Европейската Комисия, Съвет и Парламент бяха приети редица нови регламенти и извършени изменения в съществуващите.

III.3. Проект: „Изграждане на нова летищна контролна кула София с прилежащата инфраструктура към нея”

През 2011 г. продължи участието в проекта за Изграждане на нова летищна контролна кула София с прилежащата инфраструктура към нея. Детайлизирани бяха техническите, функционалните и количествени изисквания към техническите системи и средства за новата АКК. Беше проведена открита процедура за избор на изпълнител и сключен Договор №297/19.08.2011 г. с „Главболгарстрой” АД. На 02.09.2011 г. е открита строителната площадка. През м. септември 2011 г. започна изграждането на стомано-бетонната конструкция на „високото” тяло, като до края на годината е достигната кота +31,40 м. Паралелно с това започна изграждането на трасето за ел. захранване и комуникации през Терминал 2 на Летище София. На базата на техническия инвестиционен проект, изпълнителят изработи и представи за одобрение от ДП РВД проект в работна фаза. Обектът се изпълнява по график и съгласно Договора следва да бъде изграден до края на м. май 2012 г.

Представители на ДП РВД активно участваха в обсъждането и съгласуването на работните програми за организация на строителството и осъществяваха контрол на сроковете и качеството на влаганите материали при изпълнението на обекта.

III.4. Социален диалог

Основен акцент на социалната политика през 2011 г. беше активният диалог със социалните партньори по всички въпроси, свързани с подобряване условията на труд в предприятието и реализацията на стратегическите цели на предприятието, които имат отражение върху човешките ресурси.

ДП РВД ежегодно отделя значителни средства за осигуряване на широк кръг от социални дейности, ориентирани към здравето и пълноценния отдих на служителите на предприятието и на техните семейства.

Като израз на социалната отговорност на работодателя, съгласно договореностите по КТД и в изпълнение на решенията на Събранието на пълномощниците през 2011 г. бяха осигурени значителни допълнителни придобивки за служителите в предприятието като: допълнително доброволно пенсионно осигуряване, застраховка „Живот”, социални надбавки, поддържане на социални бази и ведомствени жилища, профилактични прегледи и др.

Основните проекти, реализирани през 2011 г. в областта на социалната политика, са насочени към предприемане на коригиращи мерки за ограничаване на съществуващите рискове в съответствие с оценката на риска на работните места, поддържане на получения сертификат за системата за здраве и безопасност при работа в ДП РВД по стандарта OHSAS 18001/2007 и подготовка за провеждане на обществена поръчка за сключване на договор за застраховка „Живот”.

III.5. Идентифициране на допълнителни възможности за подобряване на ефективността при осъществяване на дейностите на ДП РВД.

ДП РВД отчита устойчива тенденция за повишаване на ефективността на дейността при осигуряване на АНО. Предприятието е набелязало набор от мерки, които могат да доведат до идентифициране на допълнителни възможности за оптимизиране на разходите за АНО и за повишаване на ефективността на дейността в краткосрочен и дългосрочен план. За провеждането им се търси и необходимото съдействие и от ГД ГВА и от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

В последните няколко години ДП РВД успява да поддържа относително постоянно ниво на общите разходи за АНО, независимо от нарастването на цените на стоките и услугите в страната. Това, съчетано с интензивното нарастване на трафика и плавното намаляване на състава, доведе до повишаване на ефективността на дейността.

Като едни от основните цели на бизнес-плана на предприятието са заложили запазването на стойност по-ниска от 400 евро на показателя „евро на съставен контролиран час“ и задържането на таксовата единица „прелитане“ под 40 евро в следващите 3 години. Повече информация относно повишаването на ефективността на дейността има в докладите на Комисията за преглед на дейността (PRC) на EUROCONTROL. Подобряването на ефективността на дейността е постоянен процес, който ще продължи и през следващите години в съответствие с целевите нива заложили в Националния план за ефективност на Република България, съгласно Регламент (ЕС) № 691/2010 на Комисията от 29 юли 2010 г. за определяне на схема за ефективност на АНО и мрежовите функции.

IV. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОЦЕСА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТНОШЕНИЯТА С КЛИЕНТИТЕ И КОНСУЛТАЦИИ С ПОЛЗВАТЕЛИТЕ НА УСЛУГИТЕ

В рамките на дейностите по управление на отношенията с клиентите, ДП РВД организира и провежда редица мероприятия в съответствие с утвърдения годишен план. През м. май 2011 г. бе проведена традиционната консултативна среща във връзка с обслужването на въздушното движение на летищата Бургас и Варна през активния туристически сезон.

На 05 май 2011 г. ДП РВД взе участие в среща с ползвателите на ВП в рамките на Консултативния процес по Националния план за ефективност заедно с ГД ГВА, Romanian CAA и ROMATSA. На съвместната срещата в Букурещ, организирана в рамките на „Дунав“ ФБВП бе представен проект на Националния план за ефективност на Република България и бяха дискутирани различни аспекти с представители на IATA и авиокомпаниите. Техните бележки намериха отражение в последващите версии на Националния план за ефективност.

В началото на м. декември 2011 г. се проведе и традиционната среща за обсъждане на оперативни въпроси, свързани с обслужването на въздушното движение на летище София. По време на срещата бяха дискутирани оперативната обстановка през есенно-зимния сезон на летище София и свързаните с това специализирани дейности като антиобледенителна обработка на ВС преди полет, приемане на свето-техническите системи (СТС) от летище София, резултатите от анализа на въпросниците за удовлетвореност на клиентите на АНО за 2011 г., предстоящото предоставяне на метеорологична информация чрез VOL MET, и други.

На официалната страница в интернет на ДП РВД в раздел „Удовлетвореност на клиентите“ се публикуват паментите записки от срещите между ДП РВД и ползвателите и годишните доклади за дейностите по управление на отношенията с клиентите.

V. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

През 2011 г. ДП РВА продължи своята дейност като активен член и партньор в работата на международните организации в сферата на гражданската авиация – ICAO, EUROCONTROL, CANSO и съответните структури на ЕК. Международната дейност на ДП РВА през 2011 г. се характеризира с интензивно участие на ръководството и представители на предприятието в сесии на Временния съвет на EUROCONTROL и последващи сесии на Комисията, в съвещания на управителните органи на организацията за аеронавигационни услуги CANSO (EC3 и годишните събрания на изпълнителните директори на CANSO), както и във форуми на ЕК.

Основен акцент през 2011 г. е активизиране на регионалното сътрудничество в областта на предоставянето на АНО – подписване на двустранно споразумение за оперативно-техническо сътрудничество с ДАНО на Република Сърбия и Черна гора – SMATSA и на споразумение за съвместно използване на радарна информация, участие в регионална среща за сътрудничество в областта на УВД през м. ноември 2011 г., Букурещ, участие в среща на министрите на транспорта на Република България и Македония.

VI. ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ

През 2011 г. бяха обслужени общо на брой 567 496 полети, което е с 8,68% повече от 2010 г. В сравнение с 2010 г. общият брой прелитащи ВС се е увеличил с 8,86 %, достигайки до 470 219. Броят на излитащите и кацащите ВС от и на територията на българските летища е 97 277, което представлява повишение от 7,85% в сравнение с 2010 г. Това увеличение предоставя данни за намаление на ефекта от световната финансово-икономическа криза и нейното отражение върху авиационния пазар. В допълнение, през последното тримесечие на 2011 г. е отчетено увеличение на обслужените ВС вследствие и на въведени ограничения във ВП на Гърция поради стачни действия. Като цяло общият брой обслужени ВС следва възходяща тенденция с по-висок темп на нарастване от предишните години. Очакванията през 2012 г. са за преустановяване на тенденцията за повишаване на броя на обслужени ВС.

През летния период на 2011 г. не е регистрирано закъснение на ВС поради причини, свързани с ограничения на потоците въздушно движение. Това се дължи на добрата организация и непрекъснато подобряване технологията на работа, изразена в норми и процедури за обслужване на въздушното движение.

ДП РВА регистрира закъснение на ВС през м. септември 2011 г. поради причини, свързани с ограничения на потоците въздушно движение. Това се дължи изключително на индустриалните прояви (стачки) в Гърция. Ситуацията се нормализира след прекратяване на профсъюзните действия в страната.

През 2011 г. бяха актуализирани своевременно наръчните за ОВД, част втора за различните РЦ/РЦ за ОВД, както и бе оказано съдействие на РЦ/ЛЦ за ОВД при подготовката на редица договори за взаимодействие, включително между органите за ОВД и летищните оператори. В оперативен порядък бяха издадени методически указания към РП от РЦ/ЛЦ за ОВД.

Бяха изготвени предложения за изменение на трасовата мрежа в съответствие с решенията на RNDSG и RDGE и подготвени съответните публикации в Сборник AIP.

Бяха изготвени проекти за изменение и допълнение на нормативната уредба, регламентираща гъвкавото използване на ВП съвместно с представители на ИЩа на ВВС.

С цел подобряване обслужването на полетите по правилата за визуални полети (ПВП) бяха изготвени предложения за VFR маршрути в СТР Варна и Бургас. Изготвени и

въведени са процедури за подход и втори кръг по система VOR DME на летище Горна Оряховица.

Изградена беше концепция за изпращане на полетни планове по интернет и беше осъвременена поредната „бета“ версия на софтуера, която е в процес на тестване.

Беше изготвен План на дейностите и подготовка на документация за установяване на единна преходна височина в обслужваното ВП, планирана да влезе в сила през 2012 г.

VI.1. Развитие и лицензиране на ръководителите на полети (РП)

Отчитайки ключовата роля на развитието на кадрите в оперативна дейност ДП РВД поддържа база данни и съхранява данни за квалификацията на личния състав, притежаващ свидетелства за ръководители на полети (ATCO), ученик-ръководител на полети (SATCL), координатори по УВД (CATM) и асистент-координатори (FDA). През 2012 г. е планирано въвеждане на единна база данни за управление на информацията относно притежателите на свидетелства за правоспособност ATCO, SATCL, CATM и FDA чрез която ще се постигне оперативна съвместимост между звената, ще се намали координацията при работните взаимоотношения и ще се подобри ефективността, на база подготвената информация през 2011 г.

През 2011 г. продължи дейността по осигуряване на органите за ОВД с необходим брой РП, като бяха извършени 4 вътрешни и 2 външни подбори. От проведените външни подбори бяха подбрани общо 33 кандидати за РП за центровете София, Пловдив, Бургас и Горна Оряховица.

През 2011 г. продължи процеса на обучение, като бяха проведени редица курсове за повишаване на квалификацията на РП: курс за подготовка на РП-инструктори (OJT), опреснителен курс за РПИ (OJT-REF), TRM курс за подготовка на РП-водители, TRM-Awareness, TRM-Error Management. Темата за TRM беше включена в опреснителния курс за РП. Обучението по работните места в различните центрове за ОВД продължи и успешно бяха проведени 33 практически изпити на ученик – РП/РП за органите за ОВД.

Постигането и поддържането на задоволително ниво на владеене на английски език от РП, в съответствие с ANNEX 1 на ICAO и Директива 23/ЕС, чрез провеждане на поредица курсове по авиационен английски в страната и англоезична държава, остана между приоритетните задачи в предприятието. Продължи изпълнението на договора с английския колеж „Мейфлауер“ за провеждане на курсове за поддържане на езиковата подготовка на РП.

На основание на договор между колежа „Мейфлауер“ и ДП РВД в ЦПК се провеждаха изпити за определяне на езиковото ниво на авиационния персонал (РП и пилоти) чрез теста TEA. Тествани бяха 50 кандидати от които 29 РП и 21 пилоти.

През 2011 г. беше приключена работата по изменение на регламентиращите документи относно процесите по подбор, обучение и поддържане на компетентност на РП - Планове за обучение на РП в органите за ОВД, Схеми за компетентност на органите за ОВД и Инstrukция № 1 за подбор, обучение, изпити и проверки на РП и координатори по УВД в ДП РВД. През 2012 г. предстои промяна на Наредба № 1 на МТС за съответствие с Регулация 805/2011 г. на ЕК.

VI.2. Аеронавигационно информационно обслужване (АИО)

През 2011 г. се извършиха редица дейности за повишаване качеството на предоставяното АИО и удовлетворяване изискванията на авиационните ползватели, в т.ч.:

Изготвена и въведена в действие е нова Наредба № 15 от 13 април 2011 г. за аеронавигационно информационно обслужване.

Публикувано е ново издание на сборник AIP на Република България, във връзка с влязла в сила нова Наредба № 15.

С цел актуализиране и поддържане на информацията в Сборник AIP на Република България са подготвени, съгласувани, и разпространени 15 аеронавигационни публикации: AIRAC AIP AMDT 01/11, AIRAC AIP AMDT 02/11, AIRAC AIP AMDT 03/11, AIP AMDT 122, AIP AMDT 123, AIP AMDT 124, AIP AMDT 125, AIP AMDT 126, AIP SUP 03/11, AIC 03/11, 04/11 и 05/11; AIC 01/12; AIC 02/12 и AIC 03/12.

Извършени са основни дейности във връзка с EAD:

- Актуализирана статична база данни в EAD, модул SDO с всички издадени аеронавигационни публикации за отчетния период;
- Публикувани в модул PAMS всички издадени аеронавигационни публикации за отчетния период;
- Въведени са всички данни в нова част от модул SDO DP - „SDO DATA COMPLETENESS“ в EAD.

Публикувани са 1 267 NOTAM съобщения серия A и B.

Обработени са 287 204 броя чужди NOTAM съобщения, в съответствие с изискванията на NSC.

Обработени са 21 114 броя чужди SNOWTAM съобщения, в съответствие с изискванията на NSC. Обработени са 1 950 бр. български SNOWTAM съобщения.

Излъчени са 3 781 бр. запитвания и отговори за липсващи, непълни или неясни NOTAM и SNOWTAM съобщения.

Въведени са 57 бр. нови индикатори за местоположение по ICAO и 5 нови серии за NOTAM съобщения;

Актуализиран е „Наръчник за АИО“:

Изготвени са поправки 3.2 и 3.3 към „Наръчник за АИО“ във връзка с влязла в сила Наредба № 15 за аеронавигационно информационно обслужване и предоставянето ѝ на вътрешния портал на ДП РВД и в модул ИСУ.

Изготвен е доклад за промяна в „Наръчник за ОВД“- част 1 и част 2 във връзка с нова Наредба № 15 и нов формат на сборник AIP на Република България. Разработени са изцяло нови раздели за АИО за ново издание на „Наръчник за ОВД“.

Поддържан и актуализиран е електронен вариант (PDF формат) на сборник AIP на Република България на вътрешния портал и на външната корпоративна интернет страница на ДП РВД с изменения на сборника влезли в сила през отчетния период.

Проведена е кампания за редуциране на изпращаните хартиени копия от аеронавигационни публикации и увеличаване на електронни копия.

VI.3. Авиометеорологично осигуряване

През 2011 г. беше изготвен пилотен проект за реструктуриране на АМО и създаване на Единен Прогностичен Център София и Регионален Прогностичен Център Бургас. Бяха въведени нови авиометеорологични продукти GAMET и AIRMET, ориентирани към авиацията с общо предназначение и се проведе обучение на външни ползватели. Проведе се процедура за „Избор на консултант и проектант за обект „Проектиране изработване, доставка и монтаж на кула за доплеров метеорологичен радар в с. Вакарел, община Ихтиман.“

Приключена бе първата част от проекта по договор за „Модернизиране на два доплерови радиолокатора (ДМРА) „Метеор-360 АС“- София и Варна, сключен на 27.12.2010 г. свързана с модернизация на софтуер и хардуер на ДМРА София и Варна.

В Наръчник за „Авиометеорологично обслужване“ бяха въведени 2 нови и изменени 11 секции и регламенти.

Реализиран бе проект за „Модернизиране на програмно осигуряване на системата ATIS, с модули ATIS, VOLMET и GAMET” и въвеждането в редовна експлоатация на всички модули от системата ATIS.

Беше сключен договор за ползване на метеорологична спътникова информация от EUMETSAT за периода 2012 – 2013 г.

През 2011 г. бяха проведени следните курсове:

- Спътникови методи и технологии за оперативни прогнози и предупреждения за авиометеорологично обслужване. Сравнение при едновременно разглеждане на изображения между радарни и сателитни снимки – синхронизирано по време;
- Advanced Forecasting” в Met Office College HQ, Exeter, UK, с цел сертифициране на авиационен метеорологичен персонал от оторизиран център в Европа.

VI.4. Център за подготовка на кадри

В изпълнение на основната си дейност през 2011 г. Центърът за подготовка на кадри предостави обучение за придобиване и поддържане на квалификацията на авиационен персонал за нуждите на ДП РВА и летищни оператори.

В съответствие с необходимостта за подготовка на нови кадри бяха проведени курсове за първоначално обучение на РП за нуждите на РЦ/ЛЦ за ОВД. Бяха подготвени и проведени курсовете за придобиване на втори квалификационен клас за РП от РЦ/ЛЦ за ОВД София, Варна и Бургас.

ЦПК игра основна роля в дейностите по подпомагане и тестване на РП за достигане на оперативното ниво 4 или по-високо по английски език за гражданското въздухоплаване.

Преподаватели от ЦПК участваха в обучението на студенти по специалността „Авиационна техника и технологии” от катедра „Въздушен транспорт” на Технически Университет - София.

VII. ТЕХНИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ НА ОПЕРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ

VII.1. Развитие и лицензиране на инженерно-техническия персонал (ИТП)

През 2011 г. инженерно-техническият персонал, извършващ техническото обслужване на съоръженията и системите за УВД, поддържахме свидетелства за правоспособност, съгласно изискванията на ESSAR 5 на EUROCONTROL. Изготвени бяха нови тестови въпроси и бяха проведени изпити на инженерно – техническия персонал посредством компютърно базираната система TESLA.

VII.2. Комуникации

През 2011 г. бе подобро обслужването по комуникации с центровете за УВД в съседните страни и разширена Регионалната IP мрежа – Румъния, Сърбия и Турция. Изградени бяха нови високоскоростни линии за съвместно предаване на глас и данни, въведени бяха нови услуги (обмен на радиолокационна информация) и бе реализирана нова схема за резервиране на предаването на данни между РКЦ София, Анкара и Истанбул.

В ход е изпълнение на договор за доставка и инсталация на оборудване за развитие на националната комуникационна инфраструктура на ДП РВА.

Бяха обновени токозахранващите системи на комуникационните съоръжения, инсталирани в отдалечени комуникационни обекти.

Проведена бе процедура и бе сключен договор за доставка на система за обмен на аеронавигационни съобщения - Aeronautical Message Handling System (AMHS). Проведен бе успешен FAT и последваща инсталация на системата в РЦ за ОВД София.

VII.3. Навигация и метеорологична техника

През 2011 г. беше сключен договор за доставка и инсталация на пет броя далекомерни съоръжения (DME) за осигуряване на зонална навигация (RNAV) с точност 5NM за En-route на полетно ниво FL 100/120. Изпълнението на договора е в ход.

Изготвена беше документация за провеждане на процедура за избор на изпълнител за проектиране и изпълнение на нови и реконструкция на съществуващи инфраструктурни обекти на КНО.

Бе обявена процедура за договаряне за модернизация на DVOR "PDV" при ЛЦ за ОВД Пловдив.

Оптимизиран е броя на приводните радиостанции при ЛЦ за ОВД Варна, Бургас и Горна Оряховица.

Извършено е актуализиране на инструкциите за техническо обслужване и отстраняване на откази на навигационни съоръжения и на AMHS.

Извърши се техническа поддръжка на опорна станция RIMS SOF от проекта EGNOS.

В съответствие с актуалните изисквания на Annex 3 на ICAO - беше извършена модернизация и въведена в оперативна експлоатация версия AviMet-VAISALA на Автоматизираната метеорологична наблюдателна система при РЦ за ОВД София.

VII.4. Обзор

През м. април 2011 г. беше въведена в оперативна експлоатация модернизирана версия на системата за многорадарна обработка ARTAS. Това се осъществи чрез пълна замяна на морално остарелия хардуер на системата и инсталирането на нов приложен софтуер работещ под управление на операционна система Linux.

През 2011 г. беше финализирана документацията и започна процедура за доставка на система за контрол на летателното поле и маневрената площ (A-SMGCS). През 2011 г. година стартираха още два големи проекта в областта на радиолокационния обзор. Първият от тях касае внедряването на най-съвременните технологии за автоматичен зависим и независим обзор – WAM и ADS-B, а с втория започна пълното модернизиране на трасовите радиолокационни комплекси и инсталирането на нов летищен радиолокационен комплекс на летище София.

Беше подписан договор за окончателно модернизиране на интерфейса човек-машина на оперативната система SATCAS посредством доставка на 25 нови монитора Barco ISIS MDP471 с резолюция 2Kx2K пиксела и LED подсвет.

През 2011 г. като част от подписания договор за модернизация на система SATCAS е включено и модернизиране на системата за многорадарна обработка с цел използване на обзорна информация от новите източници на Обзор – радиолокатори работещи в режим S, многопозиционни системи за независим кооперативен обзор с разширен обхват – WAM и системи за автоматичен зависим обзор – ADS-B.

VII.5. Енергийно и светотехническо осигуряване

През 2011 г. бяха въведени в редовна експлоатация: UPS система 2x10 kVA в ЛЦ за ОВД Горна Оряховица и UPS система 2x40 kVA за Летищен Радиолокационен Комплекс (ЛРАК) на РЦ за ОВД София.

Доставени и монтирани бяха два броя разпределителни ел. табла за ниско напрежение (РТНН) за техническа зала на ЕЦ за УВД, табло НН за мачтов трафопост на обект DVOR/ DMA „Байлово” РЦ за ОВД София, 7 бр. комбинирана защита за пренапрежение на входно -изходни линии Type 1+2 /Class I+II/ В+С защита; 3-фазна мрежа с общ РЕ и N проводник - ТРАК „Ч. Връх”, РЦ за ОВД София

Възложени и изпълнени бяха поръчките: „Доставка на измервателна апаратура за отдел ЕМСТО, РЦ за ОВД София”, „Доставка на акумулаторни батерии за обекти на ДП РВД”, „Осветяване на ветропоказатели на ПИК - ЛЦ за ОВД Пловдив”, „Диагностика, експертиза и профилактика на стационарна алкална NiCd акумулаторна батерия – 110 VDC за оперативно напрежение на КРУ 6 kV, КРУ 20 kV, РТАГ и ТРТ”.

Изготвени бяха технически задания и документации за провеждане на процедури за избор на изпълнители за възлагане на поръчки с предмет: „Доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на един брой UPS 2x40KVA – ЛЦ за ОВД Варна”, „Доставка и монтаж на 6 (шест) броя разпределителни табла (РТНН) - РЦ за ОВД София”, „СМР за реконструкция на ел. захранването Ср.Н на ТП 2 - РЦ за ОВД София”.

Във връзка с изпълнение на изискванията на Директива 2009/12 на Европейския Парламент и Съвета относно летищните такси и измененията на ЗГВ в тази връзка, са назначени работни групи във всички летищни центрове, които, съвместно с назначените такива от летищните оператори, изготвиха и утвърдиха Организационни планове за прехвърляне на техническото обслужване на светотехническите средства, включващи описи на активите, подлежащи на предаване, както и Оценки по безопасност за изпълнение на тези планове. Изготвиха се и бяха утвърдени от ГД ГВА Програма за първоначално обучение на ИТП и Програма за обучение на ИТП за съоръжение/система за придобиване на квалификационен клас „F” – светотехническа система. Изготвени бяха технически задания за преустройство на енергийните системи по летищата с цел осигуряване на ел. захранване на съоръженията на ДП РВД от енергийните обекти, подлежащи на предаване.

VIII. БЕЗОПАСНОСТ И УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

Безопасността е основният приоритет за цялостната дейност на ДП РВД. Тя концентрира в себе си продукта на дейностите по оперативните, техническите и финансовите аспекти и е в тясно взаимодействие с изискванията по качеството.

През 2011 г. бяха извършени периодични анализи за влиянието на авиационните събития върху безопасността на системата за обслужване на въздушното движение. Изготвени бяха „Годишен анализ на състоянието на безопасността при ОВД в ДП РВД през 2010 г.” и „Анализ на състоянието на безопасността при ОВД в ДП РВД през първото полугодие на 2011 г.”.

С оглед повишаване нивото на културата по безопасност в ДП РВД бяха осъществени редица дейности като запознаване на оперативния състав по време на месечните анализи с резултатите от проведените проверки, анализи и разследвания от авиационни събития, проведени бяха съвещания на групата по безопасност и съвета по безопасност. След проведената анкета за оценка на нивото на „културата по безопасност” съвместно с EUROCONTROL, беше изготвен план за подобряване на културата по безопасност.

Бяха актуализирани оценките на безопасността на системи/средства, използвани за осигуряване на ОВД, като навигационни и МТО средства, обзорни/радарни системи, системи за гласова комуникация. След обстоен анализ на актуализираните оценки, като мероприятие за подобрене бе прието коригиране и догъвяване на оценка на комуникационното обслужване в РЦ за ОВД София. За всяка промяна в оперативните системи беше изготвена оценка на значимостта на промяната и план по безопасност при нейното въвеждане.

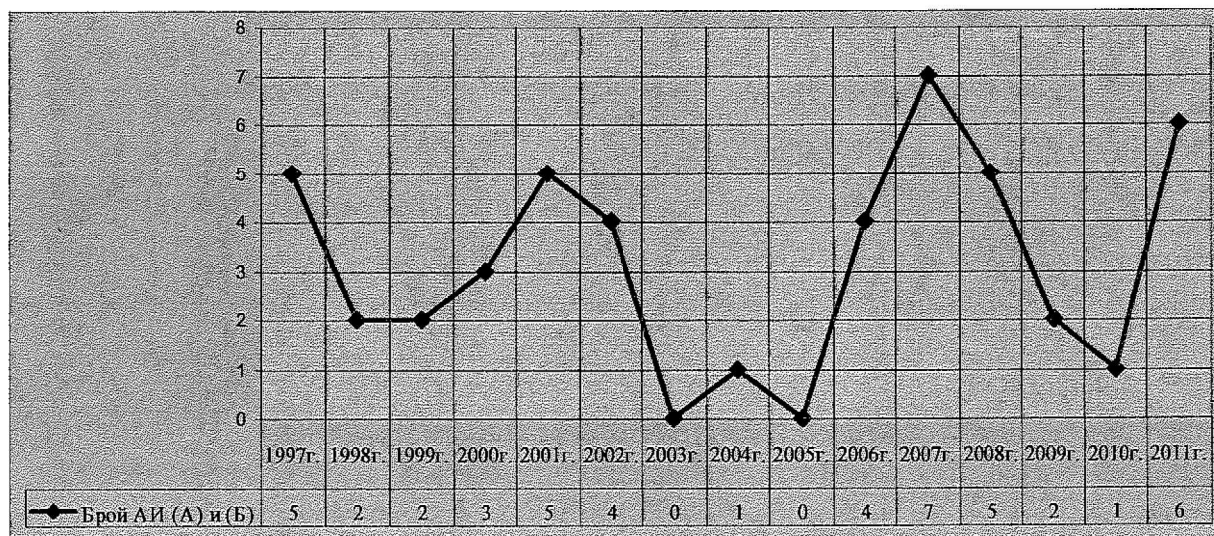
През 2011 г. бяха регистрирани 241 събития свързани с оперативната дейност, спрямо 154 през 2010 г.

От разследваните и проверени събития 2 бяха класифицирани като инцидент с клас на сериозност (А) – сериозен инцидент, 4 (четири) с клас на сериозност (В) – значим инцидент и 6 (шест) с клас на сериозност (С) – инцидент. За сравнение, през 2010 г. е имало 1 (един) инцидент с клас на сериозност (В) – значим инцидент и 6 (шест) инцидента с клас на сериозност (С) – инцидент. Зададените нива на безопасност от ГД „ГВА“ за ДП РВД са дадени в Таблица 1.

Категория авиационен инцидент (АИ)	2011 г.
АА (катастрофа)	0
А (сериозен инцидент) + В (значителен инцидент)	≤ 0.90
С (инцидент)	≤ 2
План за постигнати нива на безопасност (ПНБ) на ДП „РВД“ АИ на 100,000 полета	
АА (катастрофа)	0
А (сериозен инцидент) + В (значителен инцидент)	≤ 0.86
С (инцидент)	≤ 2
ЗНБ са определени на базата на статистически анализ на емпиричните данни с използване на Поасоновото разпределение на вероятностите.	

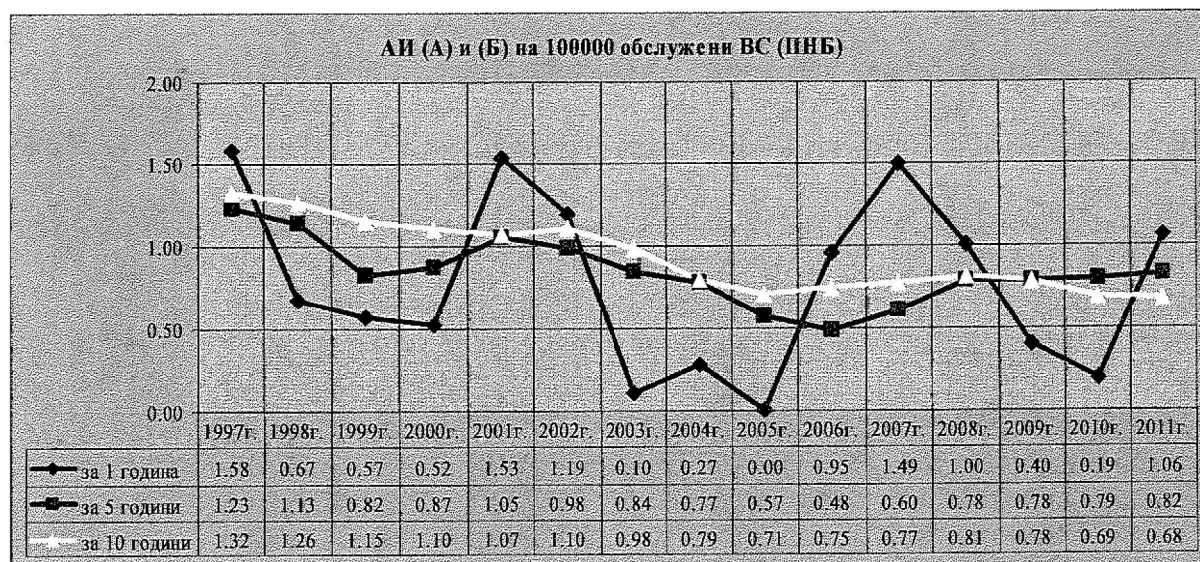
Таблица 1 Зададени нива на безопасност от ГД „ГВА“ за ДП РВД на 100,000 полета за периода 2011 г.

На годишна база, беше отчетена негативна промяна в ръста на събитията, свързани с безопасността, от категории (А) и (В), в сравнение с предходните две години (виж Графика 1). Въпреки това окончателните изводи следва да се правят въз основа на относителния брой събития на 100 000 ВС, тъй като се отчита нарастването на трафика.

Графика 1 Брой авиационни инциденти от категории (А) и (В) на 100 000 обслужени ВС

Тенденцията на промяна на относителния брой авиационни инциденти от категории (А) и (В) на 100 000 обслужени ВС е представена на Графика 2 (анализирани са петнадесет последователни едногодишни периода, петнадесет периода с обхват от по десет последователни години по метода на приплъзване и петнадесет периода с обхват от по пет последователни години по метода на приплъзване).

Графика 2 Относителния брой авиационни инциденти от категории (А) и (В) на 100 000 обслужени ВС

За посочения период, основавайки се на изгладените данни от графиките с приплъзване за пет и съответно десет години, се отчита трайна тенденция на подобрене на безопасността от 1.32 на 0.68 АИ на 100 хил. обслужени ВС (виж графика 2, данни за десет години). Заслужава по-сериозен анализ обаче увеличението на годишна база и следва да се положат допълнителни усилия по отношение на анализа на човешкия фактор и процедурите за работа при осигуряване на АНО, с цел да се подобри безопасността в краткосрочен план и да се задържи дълготрайната тенденция на подобрене в десетгодишен план.

В сектор ОРТС (Облитане на радио и свето-технически средства) бяха извършени 78 периодични летателни проверки на 44 броя съоръжения за въздушна навигация и кацане съгласно утвърдения от ГД ГВА годишен план. Проведена беше специална летателна проверка на радиолокационното покритие в района на летище Балчик.

Беше извършена модернизация на софтуера на борното оборудването за летателна проверка, инсталирано на борда на самолет Falcon- 2 000 – LZ-OOI.

За осигуряване безопасната работа на системата за кацане ILS/DME 27 - "ISF" в условия на сат. III, съвместно с представители на КРС, ДАНС и ГД ГВА беше проведено контролно измерване за нерегламентирани излъчватели в честотните ленти, използвани от системата.

С цел поддържане на свидетелството за ДАНО ДП РВА поддържа Система за управление на качеството (СУК), съответстваща на стандарта ISO 9001:2008. През 2011 г. СУК беше успешно ресертифицирана по изискванията на стандарта ISO 9001:2008 като сертификата, издаден от „СЖС България“ с валидност до м. май 2014 г. е под двойна акредитация – на Българска служба по акредитация (БСА) и на Службата по акредитация на Обединеното кралство (UKAS), с обхват „Аеронавигационно обслужване, включващо: управление на въздушното движение, комуникационно, навигационно и обзорно обслужване, аеронавигационно информационно обслужване, аеронавигационно

метеорологично обслужване, енергийно и светотехническо обслужване и обучение на кадри за АНО”.

За подобряване на другите аспекти на управление в предприятието се поддържа и Система за управление на здравето и безопасността при работа (СУЗБР) по изискванията на стандарт BS OHSAS 18001:2007, като част от интегрирана със СУК система за управление. През годината започна изграждане и внедряване на Система за управление сигурността на информацията (СУСИ) по изискванията на ISO 27001:2005, като част от интегрираната система за управление.

С цел подобряване управлението на околната среда в ДП РВА през 2011 г. бяха извършени подготвителни проучвания на областите на въздействие. През м. октомври бе проведен международен семинар с участието на заинтересовани страни в областта на авиацията. През периода беше стартиран съвместен проект с EUROCONTROL за оценка на аспектите на околната среда от въвеждането на ФБВП ДУНАВ.

Въведена бе система от показатели за ефективност на процесите в ДП РВА, която да осигури измерими целеви нива и обвързване на процесите и техните показатели с ключовите показатели от Националния план за ефективност по Регламент № 691/2010.

В резултат на извършената самооценка на ДП РВА, съгласно модела Fitness Check на CANSO, бе разработен и утвърден „План за усъвършенстване дейността на ДП РВА”, в който са предвидени мерки за подобряване ефективността в областите безопасност, околна среда и финансова ефективност.

IX. АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

През 2011 г. продължи работата по реализация на приоритетите на предприятието за увеличаване на административния капацитет, повишаване на ефективността на дейността и качеството на административното обслужване. Основен акцент беше задълбочаването на процесите на нормативно регламентиране на дейността и засилване на управленските функции на структурните звена.

При управлението на човешките ресурси се следва заложената политика в бизнес-плана на предприятието за плавно намаляване на числеността на състава, съвместяване на функции чрез допълнително обучение и повишаване на производителността на труда.

Основните процеси в областта на управление на човешките ресурси през 2011 г. бяха насочени към повишаване на качеството на кадровия потенциал на предприятието, като основен ресурс за постигане на стратегическите цели на предприятието и повишаване на ефективността при ОВД.

През 2011 г. продължи прилагането на политиката за планиране и подбиране на персонал, като бяха организирани и проведени 15 подбора, в съответствие с необходимостта от кадри по направления на дейност. При подбирането на персонала, в съответствие със завишените изисквания съгласно нормативните разпоредби, длъжностните характеристики и наложени от лицензирането на оперативния и инженерно-техническия персонал, се завишиха както критериите към кандидатите, така и методите на изпитване и оценяване. Системата за подбор на персонала се усъвършенства и развива, чрез провеждане на специализирани и езикови изпити за оценяване и класиране на кандидати, прилагане на стандартни процедури и формуляри и повишаване на компетентността на участниците в комисиите за подбора. За осигуряване с оперативен персонал в РЦ/АЦ за ОВД се финализира проведения през 2010 г. външен подбор за длъжността РП, като след проведено първоначално обучение в ЦПК за придобиване на свидетелство SATCL с 15 от преминалите обучение бяха сключени трудови договори. През 2011 г. се стартира

процедура за провеждане на външен подбор за длъжността РП в РЦ за ОВД София, в който участваха 669 кандидати. След провеждане на специализиран изпит FEAST до практически упражнения в ЦПК са допуснати 82 кандидати.

Управлението на човешките ресурси е насочено основно към обезпечаване на ДП РВА с мотивиран и високо квалифициран персонал и оптималното му разпределение в различните структурни звена, при отчитане и координиране на заетостта. През 2011 г. бяха извършени текущи промени в длъжностното и патното разписание, наложено както от изискването за привеждане в съответствие на вътрешните документи с Националната класификация на професиите и длъжностите НКПД-2011 г., така и от изискванията за адаптиране на специфичните дейности, извършвани в предприятието към променящата се икономическа обстановка. Беше осъществено администриране на персонала, включващо назначаване, освобождаване и преназначаване за около 900 човека.

Извършена беше и цялостната организация по участието на служители в специализирани курсове в Института по аеронавигационно обслужване на EUROCONTROL – IANS, Люксембург. Следвайки наложилата се тенденция на развитие на човешките ресурси в предприятието за достигане на европейско ниво на развитие на професионалните умения и квалификация на служителите, се разработи Програма за поддържане и повишаване на квалификацията на служителите от ДП РВА през 2011 г. Програмата обедини и конкретизира всички обучения в ЦПК, специализирани курсове в страната и чужбина (вкл. EUROCONTROL), както и специализирано езиково обучение, като се осигури обучение на около 40 % от персонала на предприятието за една календарна година. В изпълнение на програмата 188 служители преминаха професионални курсове на обучение. В това число от направление АД взеха участие 65 служители в 30 курса, от направление ОД – 60 служители в 5 курса и от направление ТД – съответно 63 служители в 5 курса.

Курсове за обучение по общ английски език за служители на ДП РВА преминаха 36 служители в общо 3 курса.

В предоставени обучения от IANS, Люксембург през 2011 г. взеха участие 133 служители в 97 курса. Провеждането на обучения в специализирани курсове на IANS, както и обмяната на опит между членките на EUROCONTROL, ще позволи на ДП РВА да бъде част от една безопасна и ефикасна европейска система за управление на въздушното движение. Съгласно дългосрочен договор с Mayflower College of English LTD, гр. Плимут, Великобритания, 86 служители преминаха обучение по авиационен английски език за РП, с цел усъвършенстване на езиковите умения за покриване на изискването за владене на английски език с минимално ниво 4 по ИКАО.

В изпълнение на залегналата в Годишния план за дейностите в ДП РВА през 2011 г. стратегическа задача за обединяване и автоматизиране на дейностите по управление на човешките ресурси чрез създаване и внедряване на автоматизирана информационна система за управление на човешките ресурси бе изготвен предварителен анализ (cost-benefit analysis), на ползите и разходите от внедряване на „Интегрирана система за управление на бизнес процесите в сферата на управление на човешките ресурси“. Изготвен бе доклад относно необходимостта от възлагане на обществена поръчка с предмет „Доставка и внедряване на информационна система за управление на човешките ресурси“. Във връзка с това ДП РВА кандидатства по процедура за подбор на проект „Подобряване на процесите, свързани с опазване на околната среда и управление на човешките ресурси“ за кофинансиране по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г. към Европейски фонд за регионално развитие.

X. ФИНАНСОВО – СЧЕТОВОДНА ДЕЙНОСТ

През 2011 г. процесите във финансово-счетоводната дейност бяха насочени към покриване на изискванията на националното и европейското законодателство, както и осигуряване на сигурно и надеждно финансово-счетоводно обслужване на ДП РВД. С оглед гарантиране на финансовата стабилност на ДП РВД се следваше разумна разходна политика в условията на развиващата се световна финансова криза.

И през 2011 г. продължи стремежът и политиката на предприятието за определяне на оптимално ниво на таксовата единица „прелитане” с оглед привличане на допълнителен трафик във въздушното пространство, обслужвано от ДП РВД.

Събираемостта на таксите за АНО в зоната на летищата продължи да бъде висока, около 99%.

Във връзка с промените на националното законодателство бяха актуализирани счетоводния софтуер и софтуера за изчисление на работната заплата.

Изготвени бяха отчети към министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията и към Европейската комисия за разходите за 2010 г., свързани с изпълнението на проекта DANUBE FAB.

Съгласно показателите от извършения финансов анализ е видно, че предприятието е в добро финансово състояние. Стойностите на показателите, характеризиращи дейността му, са както следва (в скоби са посочени стойностите от 2010 г.):

1. Нетни приходи от продажби (НПП) – 167,874 хил. лв. (164,745), от тях 166,331 хил.лв. (163,464) са от аеронавигационни такси.
2. Нетни приходи от продажби на един зает – 142 (135) хил.лв.
3. Печалба / загуба от дейността в % - 4,80% (3,12%)
4. Коефициент на обща ликвидност – 3,37 (4,83)
5. Коефициент на финансова автономност – 3,12 (5,16)
6. Брой на обслужени единици /БОЕ/ на един зает – 1,705 (1,513)

XI. ОТЧЕТ НА ГОДИШНИЯ ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТИТЕ НА ДП РВД ЗА 2011 г.

Годишните планове за дейността на ДП РВД включват списък с описание на основните задачи, със съответните срокове и отговорни лица. Подробен отчет на изпълнението на планираните в Годишен план за дейността на ДП РВД през 2011 г. се съдържа в Годишен отчет за дейността на ДП РВД през 2011 г. В Годишния план за дейността на ДП РВД за 2011 г. не беше заложена конкретна обвързаност с влиянието на тези дейности върху показателите за ефективност, тъй като Националния план за ефективност обхваща първия референтен период от 2012-до 2014 г. и няма отношение към отчетния период. Отчитане на изпълнение на показателите за ефективност, съгласно Националния план за ефективност ще бъде извършено при подготовка на отчетните документи за 2012 г.

XII. ОЦЕНКА НА НИВОТО НА ЕФЕКТИВНОСТ НА ИЗВЪРШЕНОТО АЕРОНАВИГАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ И ДОСТИГНАТО НИВО НА БЕЗОПАСНОСТ

ХИ.1. Разходна ефективност

През 2011 г. ДП РВД продължи тенденцията от последните години да подобрява своята разходна ефективност в стремежа си да предостави обслужване на по-ниска цена, залагайки целевото подобрене в основата на определяната разходна база. Пример за това е подписаното с IATA споразумение за периода 2007-2011 г., съгласно което ДП РВД се ангажира да повиши своята разходна ефективност, чрез оптимизиране на таксовата единица по маршрута от 48.3 евро през 2007 г. до 40.5 евро през 2011 г. През 2011 г. стойността на таксовата единица по маршрута достигна 39.6 евро, което значително подобри поетия пред авиопревозвачите ангажимент (Таблица 2).

Година	2007	2008	2009	2010	2011
Споразумение с IATA за таксовата единица по маршрута (Евро)	48,28	46,10	45,11	43,27	40,54
Постигната стойност на таксовата единица по маршрута (Евро)	48,28	46,10	43,57	42,80	39,62

Таблица 2 Изпълнение на споразумението с IATA за таксовата единица по маршрута

В резултат и през 2011 г. ДП РВД получи висока оценка от независимия Eagle Award Panel и IATA за своята висока производителност и намалена таксова единица. Всичко това беше съпроводено и с подобрена продуктивност при намаляване на персонала и по-специално продуктивността на РП през последните 10 години. По продуктивност на РП и обща продуктивност, РКЦ София е на едно от челните места в Европа, като продуктивността е съизмерима с тази на централноевропейските държави.

ХИ.2. Капацитет

Оценка на капацитета на въздушното пространство дава показателя средно закъснение по маршрута - Таблица 3. Причините за закъснението през м. септември и октомври 2011 г. са подробно описани в т. VI. - Оперативна дейност.

Закъснения на полети по маршрута в РКЦ София през 2011 г.				
Месец	Общ брой ВС по маршрута	Изменение в броя ВС по маршрута спрямо 2010 (%)	Сумарно закъснение по маршрута (мин.)	Средно закъснение на полет по маршрута (мин.)
Януари	29599	9.2	0	0
Февруари	25601	2.2	0	0
Март	30733	2.7	0	0
Април	37156	24.2	0	0

Май	45974	3.6	0	0
Юни	53450	6.3	0	0
Юли	62401	5.3	0	0
Август	61201	4.5	0	0
Септември	57564	15.5	393	0
Октомври	50892	9.8	31356	0.6
Ноември	33236	3.4	0	0
Декември	29834	-0.5	0	0
Общо за 2011 г.	464191	6.66	31749	0.1

Таблица 3 Средно закъснение на полет по маршрута в РКЦ София през 2011 г.

Общите индикатори за закъснението, предоставени от ЕВРОКОНТРОЛ са дадени в Таблица 4. Средното закъснение за полет по маршрута за 2011 г. е в резултат от генерираното закъснение по маршрута през м. октомври.

Индикатори за закъснението на обслужените полети от ДП РВА през 2011 г.	
Общ брой ВС	539365
Регулиран трафик (бр. полета)	1767
Трафик със закъснения (бр. полета)	1289
Сумарно закъснение на ВС (мин.)	31749
Закъснение генерирано от летищата (мин.)	0
Средно дневен трафик по маршрута (бр. полета)	1495
Средно дневен трафик по маршрута със закъснение (бр. полета)	4
ОПВД закъснение по маршрута (мин.)	104
Средно закъснение по маршрута за полет по маршрута със закъснение (мин.)	24.7
Средно закъснение на полет по маршрута (мин.)	0.1
Средно закъснение за полет със закъснение (мин.)	0,06
ВС със закъснение < 15 мин. (бр. полета)	861
ВС със закъснение < 30 мин. (бр. полета)	362
ВС със закъснение < 60 мин. (бр. полета)	42

Таблица 4 Индикатори за закъснението през 2011 г.

ХИ.3. Качество на аеронавигационното обслужване

На база на общите индикатори за закъснение, предоставени от ЕВРОКОНТРОЛ в таблица 5 са представени индикаторите за качество на АНО – предвидимост и надеждност на услугите, предоставяни от ДП РВА.

Индикатори за качеството на АНО на ДП РВД през 2011 г.	
Предвидимост на услугата (% полети закъснели по-малко от 15 минути)	99,8%
Надеждност на услугата (% полети закъснели по-малко от 60 минути)	100%

Таблица 5 Индикатори за качеството на АНО на ДП РВД през 2011 г.

ХП.4. Достигнато ниво на безопасност

Постигнатото ниво на безопасност е разписано в т. VII „Безопасност и управление на качеството”.

ХП. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ ЗА ПЕРИОДА 2012-2014 г. ЗАДАЧИ И ПЛАНИРАНИ ОСНОВНИ ИНВЕСТИЦИИ В БИЗНЕС-ПЛАН НА ДП РВД ЗА ПЕРИОДА 2012-2016 г.

ХП.1. Изпълнение на Национален план за ефективност на Република България за първи референтен период 2012-2014 г.

Показателите за ефективност на ДП РВД, посочени в Националният план за ефективност, са съобразени с изискванията на действащите към момента регламенти. Съгласно Регламент (ЕС) 691 от 2010 г. за определяне на схема за ефективност на аеронавигационното обслужване и мрежовите функции, се дефинират четири области на ефективност: „Безопасност”, „Капацитет”, „Околна среда” и „Разходна ефективност”. За първия референтен период 2012-2014 г. за всяка от гореизброените области се определят общоевропейски показатели за ефективност и съответни цели за ефективност. За периода държавите-членки са задължени да определят цели за показателите за ефективност в областите „Капацитет” и „Разходна ефективност”, които трябва да допринасят за постигане на общоевропейските цели.

За втория референтен период тези цели ще бъдат допълнително разширени с останалите две области.

В Националният план за ефективност на Република България, който предстои да бъде одобрен от ЕК, ДП РВД е поело ангажимент да постигне определени цели на показателите за ефективност в областите „Капацитет” и „Финансова ефективност”, с които да допринесе за декларираните показатели на национално ниво, които са част от общоевропейските показатели за ефективност.

ХП.1.1. Безопасност

За първия референтен период (2012-2014 г.) не са дефинирани цели по безопасност в Националният план за ефективност, към които да се реферира 2011 г.

Зрелостта на системата за управление на безопасността в ДП РВД се определя на годишна база чрез самооценка за последните три години. ДП РВД си поставя цел да достигне 70 % зрелост съгласно показателите на EUROCONTROL до края на 2014 г., което е с 15% повече от измерената стойност от EUROCONTROL през м. октомври 2010 г.

ДП РВД е въвело задължителна схема за докладване на инциденти, чрез вътрешна процедура. За подпомагане на тази схема се използват два основни принципа за контрол на качеството на данните:

- Подпомагане на културата по Безопасност;
- В процес на въвеждане е автоматично средство за мониторинг на мрежите за безопасност.

Данните от докладите на РП се наблюдават и анализират на годишна база.

В ДП РВД е въведена програма за подобряване културата на безопасност. Културата по безопасност е оценена от EUROCONTROL през 2010 г. за тригодишен период назад.

- Зададени нива на безопасност

Категория авиационен инцидент (АИ)	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016г.
АА (катастрофа)	0	0	0	0	0
А (сериозен инцидент) + В (значителен инцидент)	≤ 0.95	≤ 0.97	≤ 0.79	≤ 0.75	≤ 0.75
С (инцидент)	≤ 2	≤ 2	≤ 2	≤ 2	≤ 2
План за постигнати нива на безопасност (ПНБ) на ДП РВД АИ на 100,000 полета					
АА (катастрофа)	0	0	0	0	0
А (сериозен инцидент) + В (значителен инцидент)	≤ 0.86	≤ 0.86	≤ 0.79	≤ 0.75	≤ 0.75
С (инцидент)	≤ 2	≤ 2	≤ 2	≤ 2	≤ 2
ЗНБ са определени на базата на статистически анализ на емпиричните данни с използване на Поасоновото разпределение на вероятностите.					

Таблица 6 Зададени нива на безопасност от ГД „ГВА“ за ДП РВД на 100,000 полета за периода 2012-2016 г.

ХІІІ.1.2. Капацитет

Планираните мерки в Бизнес плана на ДП РВД осигуриха постигане на оптимален капацитет на системата.

За периода 2012-2014 г. чрез определени нива за закъснение по маршрута се цели постигане на стойностите на закъснение, зададени от EUROCONTROL чрез т.нар. механизъм за планиране на капацитета на ВП.

ХІІІ.1.3. Околна среда

За първия референтен период не са дефинирани цели по Околна среда за България.

ДП РВД води целенасочена политика за постигане и поддържане на ефективност в хоризонталния полет по маршрута и минимизиране разликата между действителната и оптималната траектория, както и ефективно използване на гражданско-военните структури във ВП. Планираното въвеждане на трасова мрежа версия 7 е от основно значение за околната среда.

Като част от проекта ДУНАВ ФБВП се работи по изграждането на система за управление на околната среда и сертифициране по ISO 14001. Чрез нея ще бъдат идентифицирани и контролирани аспекти в дейностите на ДП РВД, по отношение опазване на околната среда и ще се въведе систематичен подход за поставяне на екологични задачи и цели и тяхното постигане.

ХІІІ.1.4. Разходна ефективност

Разходната ефективност на ДП РВД е в съответствие с общоевропейските цели за постигане на намаление на таксовата единица по маршрута.

ДП РВД води проактивна политика на партньорство и се съобразява с нуждите на ползвателите на ВП. В резултат на това е сключеното споразумение с IATA за периода 2007-2011 г. В изпълнение на споразумението е планираното намаление на таксовата единица по маршрута за целия период на споразумението, като фактически достигнатото намаление надвишава планираното.

Подобряването на разходната ефективност в зоните на летищата също е от особено значение за ДП РВД, което може да бъде постигнато чрез подхода „gate-to-gate”, който ще позволи по-добър баланс между търсенето и предлагането на услугите, както и по-гъвкаво използване на ресурсите.

ХІІІ.1.5. Прагове на показателите за ефективност

Праговете за първия референтен период ще се контролират от ГД ГВА. В стремежа си да оптимизира показателите за ефективност и в съответствие на Регламент 691, ДП РВД ще наблюдава прагове за ефективност, при надхвърляне на които ще се активират механизми за корекция в политиката на предприятието. Мерките за постигане на капацитет представляват изготвяне и прилагане на коригиращи планове. За разходната ефективност се прилага схемата за поделение на риска, съгласно чл.11а от Регламент (ЕО) 1191/2010.

ХІІІ.2. Основни инвестиции в бизнес-план на ДП РВД за периода 2012-2016 г.

- Подмяна на първични и вторични Mode S радиолокатори в ТРАК;
- Модернизация на автоматизираната система SATCAS, с цел добавяне на нови функционалности и/или промяна на алгоритмите на съществуващите функционалности продиктувани от изискванията на европейските регламенти, и/или използване на обзорна информация от нови сензори;
- Изграждане на нова летищна контролна кула за УВД на Летище София;
- Подмяна на първични и вторични Mode S радиолокатори в АРАК на Летище София;
- Внедряване на „Система за контрол и управление на наземното движение” (A-SMGCS) на летище София;
- Внедряване на система за автоматичен зависим обзор (ADS-B);
- Внедряване на система за кооперативен независим обзор (WAM) за зоната на София Подход;
- Внедряване на наземна навигационна инфраструктура (DME-DME) за осигуряване на RNAV процедури;
- Развиване на наземна навигационна инфраструктура (VOR-DME)
- Доставка на УКВ радиооборудване за внедряване на 8,33KHz канално отстояние за целите на радиокомуникацията въздух-земя;
- Доставка на UHF радиооборудване
- Въвеждане на AMHS;
- Въвеждане на CPDLC;
- Модернизация на метеорологичните радиолокатори;
- Доставка на нова система за гласови комуникации в РЦ за ОВД София;
- Доставка на нова система за запис и възпроизвеждане на гласова и радиолокационна информация в РЦ за ОВД София;
- Реконструкция на енергийните системи на летищата София, Варна, Бургас и Пловдив.

XIV. РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

XIV.1. Валутен риск

Предприятието е изложено на валутен риск от покупки, продажби и получени заемни средства, деноминирани в чуждестранна валута. Българският лев е фиксиран към еврото в съотношение 1:1,95583. Валутният риск за ДП РВД е породен основно от евентуални транзакции в щатски долари. Ръководството контролира валутния риск чрез фиксиране на покупните, продажните цени и заемите в левове или евро.

XIV.2. Лихвен риск

Предприятието не използва лихвени заеми.

Приложение:

1. Национални таксови единици на страните-членки на EUROCONTROL – 2011 г.
2. Обслужени единици от страните-членки на EUROCONTROL – 2011 г.
3. Изменение на националната таксова единица на България за периода 2005-2011 г.

Дата: 08.03.2012 г.

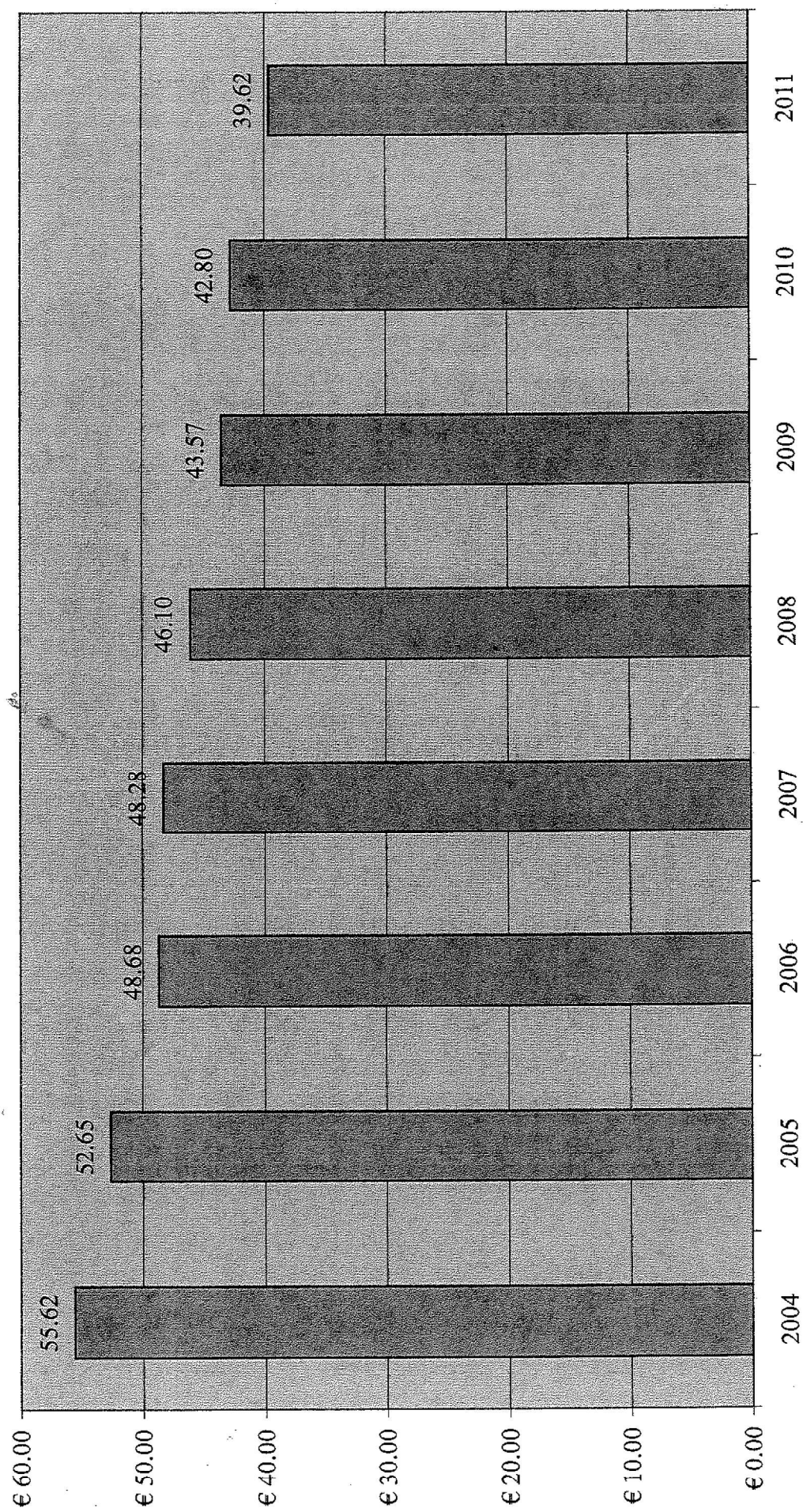
Генерален директор

Заличена информация
на основание чл. 2, ал.
2, т.5 от ЗЗЛД

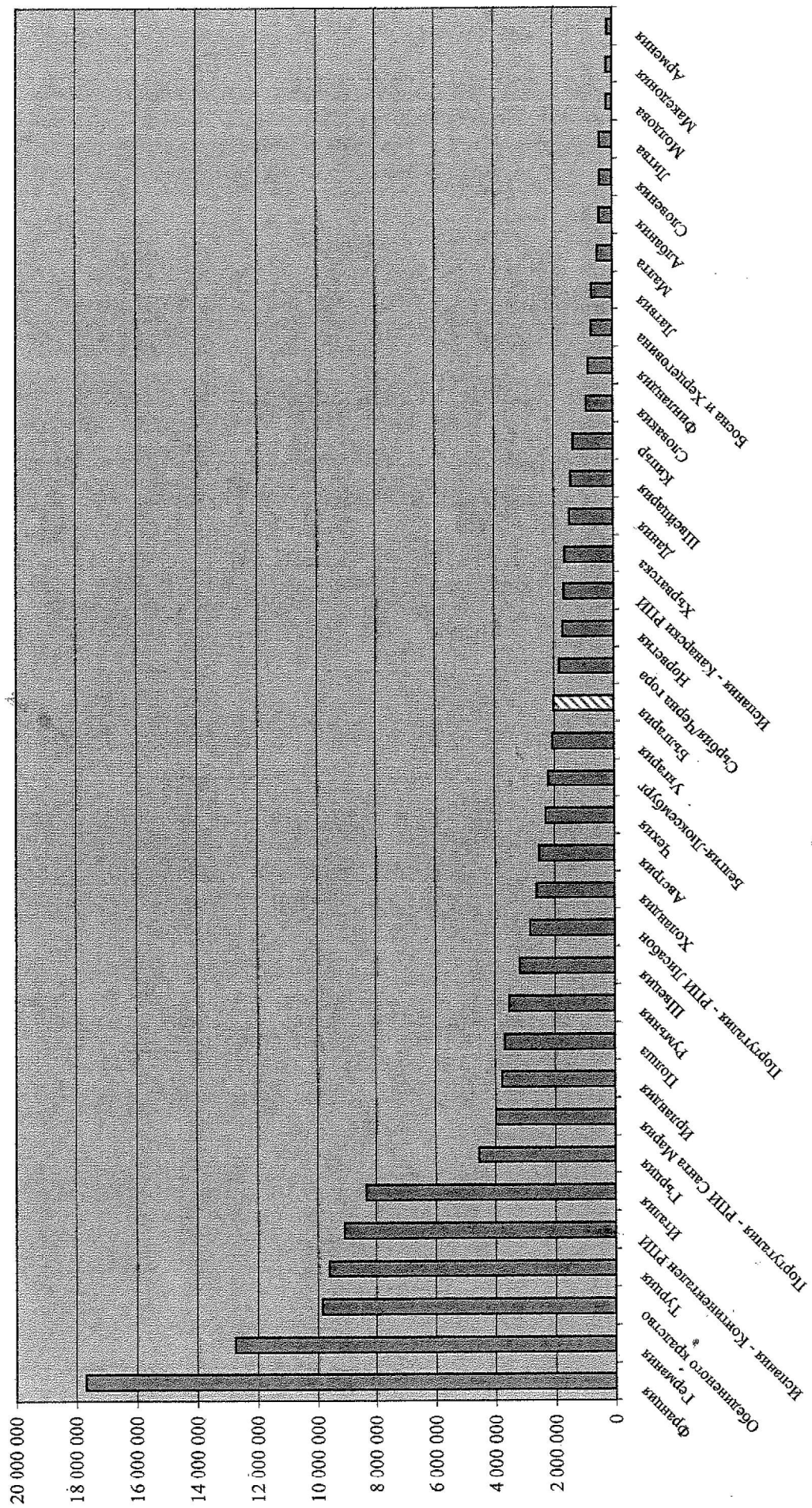

Динев

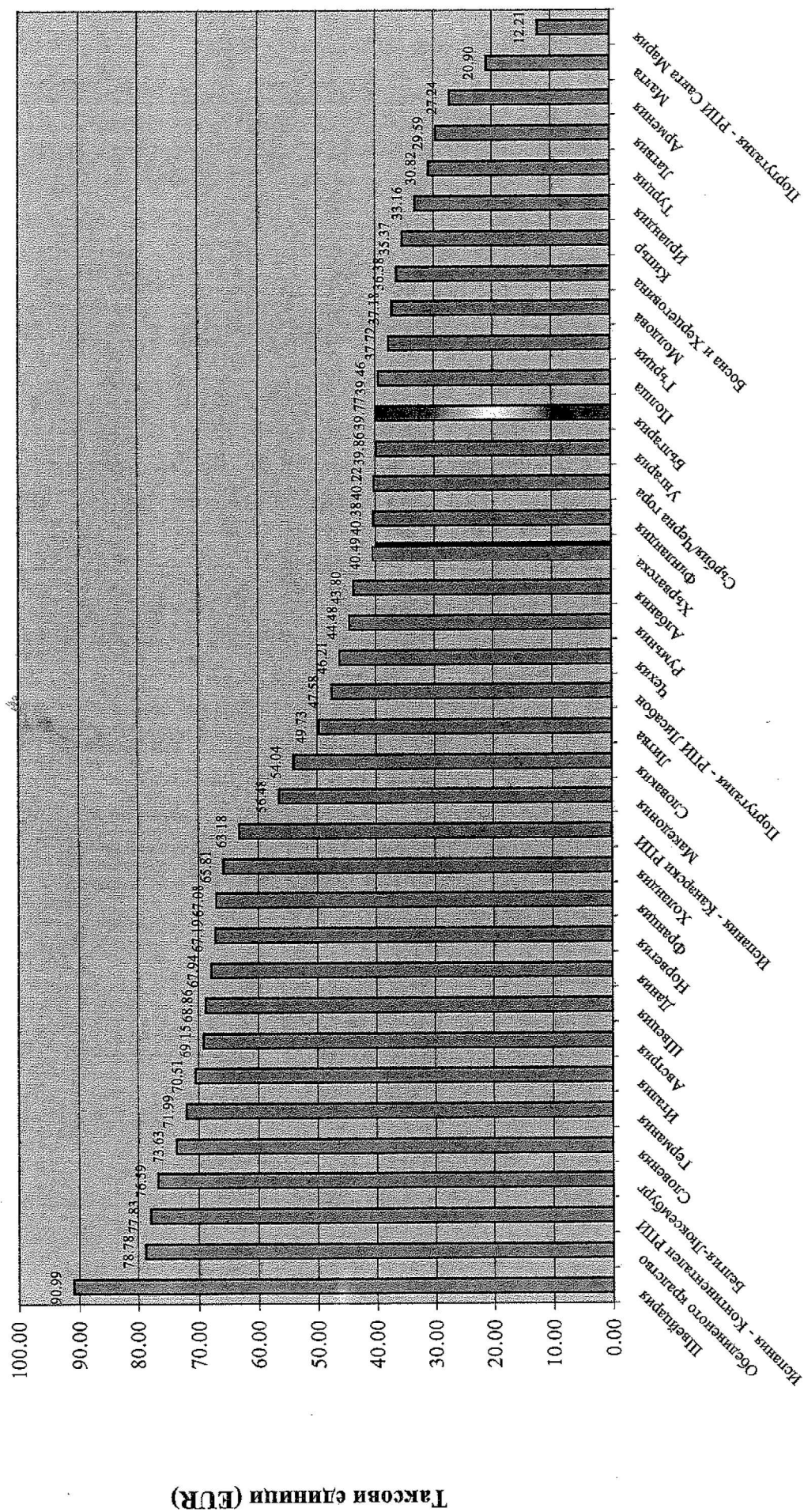
Изменение на националната таксова единица на България за периода 2004 г. - 2011 г. (без административната такса на Евроконтрол)

Общо обслужени единици в страните-членки на Евроконтрол за 2011 г.

Национални базови таксови единици на страните-членки на Евроконтрол за 2011 г. (с включена административна такса)

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за финансовото състояние	1
Отчет за всеобхватния доход	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Отчет за паричните потоци	6
Пояснения към финансовия отчет	7

Грант Торнтон ООД
Бул. Черни връх № 26, 1421 София
Ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна

T (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
F (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
E office@gtbulgaria.com
W www.gtbulgaria.com

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До: Управителния съвет на
ДП Ръководство на въздушното движение
Гр.София

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на **ДП Ръководство на въздушното движение** към 31 декември 2011 г. включващ отчет за финансовото състояние към 31 декември 2011 г., отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другата пояснителна информация.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Ръководството е отговорно за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и българското законодателство и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на финансов отчет, който да не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основащо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени отклонения.

Одитът включва изгъланението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът

взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на **ДП Ръководство на въздушното движение** към 31 декември 2011 г., както и за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и българското законодателство.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания – Годишен доклад за дейността към 31 декември 2011 г.

Ние прегледахме годишния доклад за дейността към 31 декември 2011 г. на **ДП Ръководство на въздушното движение**, който не е част от финансовия отчет. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съставен от ръководството, съответства в съществения си аспекти на финансовата информация, която се съдържа във финансовия отчет към 31 декември 2011 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и българското законодателство. Отговорността за изготвянето на годишния доклад за дейността се носи от ръководството.

Марий Апостолов
Регистриран одитор
Управител

Грант Торнтон ООД
Специализирано одиторско

15 март 2012 г.
гр. София

Заличена информация на
основание чл. 2, ал. 2, т.5 от
ЗЗЛД

ДП Ръководство на въздушното движение
 Финансов отчет
 31 декември 2011 г.

Отчет за финансовото състояние към 31 декември

Активи	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	5	178,006	189,015
Нематериални активи	6	16,774	21,155
Отсрочени данъчни активи	7	3,690	2,791
Нетекущи активи		198,470	212,961
Текущи активи			
Материални запаси	8	2,366	2,721
Търговски вземания	9	27,958	24,628
Вземания от свързани лица	27	530	428
Данъчни вземания	10	84	584
Други вземания	11	5,800	5,345
Пари и парични еквиваленти	12	141,491	116,411
Текущи активи		178,229	150,117
Общо активи		376,699	363,078

Главен счетоводител

Съставил

Заличена информация
на основание чл. 2, ал.
2, т.5 от ЗЗЛД

Биснис Банкова
Н-к отдела „Счетоводство“

Генерален директор

Заличена информация на
основание чл. 2,
ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Дата: 08.03.2012 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 15.03.2012 г.:

Заличена информация на
основание чл. 2, ал.
2, т.5 от ЗЗЛД

ДП Ръководство на въздушното движение
 Финансов отчет
 31 декември 2011 г.

Отчет за финансовото състояние към 31 декември (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Собствен капитал			
Основен капитал	13.1	129,758	129,758
Законови резерви	13.2	37,713	37,249
Други резерви	13.2	108,970	107,765
Печалба за текущата година		8,752	4,641
Общо собствен капитал		285,193	279,413
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	14.2	12,579	14,025
Провизии	15	26,835	39,198
Финансирания		170	10
Нетекущи пасиви		39,584	53,233
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	14.2	20,761	21,091
Провизии	15	19,111	-
Търговски задължения	16	5,020	2,677
Краткосрочни задължения към свързани лица	27	2,865	2,831
Данъчни задължения	17	1,291	1,093
Други задължения	18	2,874	2,740
Текущи пасиви		51,922	30,432
Общо пасиви		91,506	83,665
Общо собствен капитал и пасиви		376,699	363,078

Главен счетоводител

Съставил

Заличена информация
 на основание чл. 2, ал.
 2, т.5 от ЗЗЛД

Н-к отдел „Счетоводство“

Генерален директор

ков

Заличена информация на
 основание чл. 2,
 ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Дата: 08.03.2012 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 15.03.2012 г.:

ДП Ръководство на въздушното движение
 Финансов отчет
 31 декември 2011 г.

Отчет за всеобхватния доход

	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Приходи от продажби	19	166,331	163,464
Други приходи	20	1,543	1,281
Разходи за материали	21	(4,146)	(4,163)
Разходи за външни услуги	22	(17,158)	(16,910)
Разходи за персонала	14.1	(102,732)	(101,083)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	6, 5	(23,580)	(24,023)
Други разходи	23	(12,197)	(14,991)
Печалба от оперативна дейност		8,061	3,575
Финансови приходи	24	2,963	2,480
Финансови разходи	24	(1,291)	(917)
Печалба преди данъци		9,733	5,138
Разходи за данъци върху дохода	25	(981)	(497)
Печалба за годината		8,752	4,641
Общо всеобхватен доход за годината		8,752	4,641

Главен счетовод

Съставил

Евг
 Н-к

Заличена
 информация на
 основание чл. 2,
 ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Заличена
 информация на
 основание чл. 2,
 ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Дата: 08.03.2012 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 15.03.2012 г.:

АГ "Ръководство на въздушното движение"
 Финансов отчет
 31 декември 2011 г.

Отчет за промените в собствения капитал

Всички суми са представени в '000 лв.	Основен капитал	Законови резерви	Аруги резерви	Печалба за текущата година	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2011 г.	129,758	37,249	107,765	4,641	279,413
Безвъзмездно придобити активи	-	-	741	-	741
Дивиденди	-	-	-	(3,713)	(3,713)
Сделки със собственика	-	-	741	(3,713)	(2,972)
Печалба за годината	-	-	-	8,752	8,752
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	-	8,752	8,752
Разпределение на печалбата от 2010 г.	-	464	464	(928)	-
Салдо към 31 декември 2011 г.	129,758	37,713	108,970	8,752	285,193

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Главен счетовод
 Съставил
 Евгений
 Н-к

Дата: 08.03.2012 г.
 Заверил съгласно одиторски доклад от дата 15.03.2012 г.:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 47 представяват неразделна част от него.

АГП Ръководство на въздушното движение
Финансов отчет
31 декември 2011 г.

Отчет за промените в собствения капитал (продължение)

Всички суми са представени в '000 лв.	Пояснение	Основен капитал	Законови резерви	Други резерви	Печалба за текущата година	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2010 г.		129,758	34,100	133,539	18,726	316,123
Промени в приблизителни оценки	13.2	-	-	(26,379)	-	(26,379)
Преизчислено салдо към 01.01.2010 г.	13.2	129,758	34,100	107,160	18,726	289,744
Безвъзмездно придобити активи		-	-	9	-	9
Дивиденди		-	-	-	(14,981)	(14,981)
Сделки със собственика		-	-	9	(14,981)	(14,972)
Печалба за годината		-	-	-	4,641	4,641
Общо всеобхватен доход за годината		-	-	-	4,641	4,641
Разпределение на печалбата от 2009 г.		-	3,149	596	(3,745)	-
Салдо към 31 декември 2010 г.		129,758	37,249	107,765	4,641	279,413

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Главен счетоводител

Съставил

Евгения Банкова

Н-к отдела „Счетоводство“

Дата: 08.03.2012 г.

Заверил съгласно одиторски доклада от дата 15.03.2012 г.:

Поясненията към финансовия отчет от стр. 7 до стр. 47 представяват неразделна част от него.

Отчет за паричните потоци (непряк метод)

	Пояснение	2011 '000 лв.	2010 '000 лв.
Оперативна дейност			
Печалба преди данъци		9,733	5,138
Корекции за:			
Разходи за амортизации	5, 6	23,580	24,023
Загуби от обезценка	23	910	873
Провизии за обезщетения при пенсиониране	14.1	2,619	9,134
Провизии за конструктивни задължения	23	6,464	9,888
Нетни приходи от лихви	24	(1,771)	(1,785)
Печалба/(загуба) от отписани нетекущи активи		36	(154)
Оперативна печалба преди промени в оборотен капитал и провизии		41,571	47,117
Намаление на търговските и други вземания		355	5,236
Намаление на материални запаси	8	573	376
Намаление на търговските и други задължения		(5,608)	(18,294)
Платени данъци върху печалба		(1,213)	(1,461)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		35,678	32,974
Инвестиционна дейност			
Придобиване на имоти, машини и съоръжения		(7,456)	(2,084)
Придобиване на нематериални активи		(2,164)	(2,377)
Получени лихви		2,680	3,216
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		(6,940)	(1,245)
Финансова дейност			
Дивиденди	4.14, 13.2	(3,713)	(14,981)
Нетен паричен поток от финансова дейност		(3,713)	(14,981)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти		25,025	16,748
Печалби от валутна преоценка		55	184
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	12	94,897	77,965
Пари и парични еквиваленти в края на годината	12	119,977	94,897
Паричен резерв в БНБ		21,514	21,514
Общо пари и парични еквиваленти в края на годината		141,491	116,411

Главен счетоводител

Съставил

Евгений Вилков

Н-к отдел „Счетоводство“

Дата: 08.03.2012 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 15.03.2012 г.:

Заличена информация на основание чл. 2, ал. 2, т.5 от ЗЗЛД

Пояснения към финансовия отчет

1. Предмет на дейност

Държавно Предприятие „Ръководство на Въздушното Движение“ (ДП РВД, или Предприятието) е Предприятие със седалище в Република България. На 1 януари 2001 г. то е регистрирано като държавно предприятие. Преди това Предприятието е извършвало дейността си като дирекция към Министерството на транспорта и съобщенията. Към момента, министърът на Транспортa, информационните технологии и съобщенията упражнява правата на едноличен собственик.

Предприятието изпълнява функциите по предоставяне на аеронавигационни услуги в гражданското въздушно пространство на Република България. Основните извършвани дейности включват:

1. управление на въздушното движение за постигане на безопасност, ефективност и редовност на полетите в обслужваното гражданско въздушно пространство;
2. планиране, осигуряване, внедряване, експлоатация и поддържане на съоръжения, системи и оборудване за комуникационно, навигационно, обзорно, енергийно, светотехническо, метеорологично и аеронавигационно осигуряване на обслужваното въздушно движение и съпътстващата инфраструктура;
3. комуникационно обслужване, навигационно обслужване и обслужване по обзора;
4. метеорологично обслужване;
5. аеронавигационно информационно обслужване;
6. метеорологично обслужване;
7. информационно обслужване на дейностите по търсене и спасяване на въздухоплавателни средства;
8. управление на системата за безопасност на въздушното движение в рамките на предоставената му компетентност;
9. изпълнение на задълженията на Република България, произтичащи от международни договори в областта на управлението на въздушното движение, по които Република България е страна.

Дейността на Предприятието е регламентирана със Закона за гражданското въздухоплаване и с Правилник за устройството, функциите, и дейността на ДП „Ръководство на въздушното движение“.

Органи на управление на ДП "Ръководство на въздушното движение" са:

1. Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията;
2. Управителният съвет;
3. Генералният директор.

Към датата на финансовия отчет, както и към датата на изготвяне на финансовия отчет, членове на Управителния съвет са:

1. Искра Ангелова – председател на Управителния съвет
2. Диян Динев – генерален директор и член на Управителния съвет
3. Гео Георгиев – член на Управителния съвет

Средносписъчният брой на персонала на Предприятието към 31.12.2011 г. е 1,184 човека.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Предприятието е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС) и приложими в Република България.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Предприятието. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2010 г.), освен ако не е посочено друго.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

3. Промени в Международните стандарти за финансово отчитане

3.1. Общи положения

Предприятието прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Предприятието и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2011 г.:

- МСС 24 „Оповестяване на свързани лица” (изменен) в сила от 1 януари 2011 г., приет от ЕС на 19 юли 2010 г.;
- Годишни подобрения 2010 г. в сила от 1 януари 2011 г., освен ако не е посочена друга дата, приет от ЕС на 18 февруари 2011 г.

Съществените ефекти, както в текущия период, така и в преходни или бъдещи периоди, произтичащи от прилагането за първи път на новите изисквания във връзка с представяне, признаване и оценяване, са представени по-долу:

МСС 24 „Оповестяване на свързани лица” (изменен) в сила от 1 януари 2011 г., приет от ЕС на 19 юли 2010 г.

Изменението отменя изискването за предприятия от публичния сектор да оповестяват в детайли всички транзакции с правителството и други предприятия от публичния сектор. Не се изисква оповестяване на транзакциите между предприятия от публичния сектор и правителството, както и всички други предприятия от публичния сектор. Вместо това е необходимо оповестяване на името на правителството, характера на връзката, вида и размера на всяка отделно значима сделка и качествено и количествено определяне на размера на общо значими сделки. Предприятието е възприело да оповестява сделките и салдата с други предприятия под контрола на Министерство на Транспортa, информационните технологии и съобщенията.

Годишни подобрения 2010 г. в сила от 1 януари 2011 г., освен ако не е посочена друга дата, приети от ЕС на 18 февруари 2011 г.:

-Изменението на МСФО 7 пояснява изискванията за оповестяване на стандарта, като отстранява несъответствия, повтарящи се изисквания и отделни оповестявания, които могат да бъдат подвеждащи.

-Изменението на МСС 1 пояснява, че предприятията могат да представят изискваните равнения за всеки компонент от другия всеобхватен доход в отчета за промените в собствения капитал или в поясненията към финансовия отчет.

-Изменението на МСС 34 цели подобряване на междинното финансово отчитане като пояснява изискваните оповестявания включително актуалните изменения в изискванията на МСФО 7.

Следните нови стандарти, изменения и разяснения, които са задължителни за прилагане за първи път от финансовата година, започваща на 1 януари 2011 г., не са свързани с дейността на Дружеството и нямат ефект върху финансовия отчет:

- МСФО 1 “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане” (изменен) – Ограничени освобождавания от сравнителни оповестявания съгласно МСФО 7 за предприятия, прилагащи за първи път МСФО – в сила от 1 юли 2010 г., приет от ЕС на 30 юни 2010 г.;
- МСС 32 „Финансови инструменти: представяне” (изменен) в сила от 1 февруари 2010 г., приет от ЕС на 24 декември 2009 г.;
- КРМСФО 14 „Предплащане на минимално финансиране” в сила от 1 януари 2011 г., приет от ЕС на 19 юли 2010 г.;
- КРМСФО 19 „Погасяване на финансови задължения с инструменти на собствения капитал” в сила от 1 юли 2010 г., приет от ЕС на 23 юли 2010 г.;

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Предприятието

Към датата на одобрението на този финансов отчет някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството.

Ръководството очаква, че всички нововъведения ще бъдат включени в счетоводната политика на Дружеството за първия отчетен период, започващ след датата, от която те влизат в сила. Информация относно нови стандарти, изменения и разяснения, които се очаква да имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството, е представена по-долу:

МСС 1 „Представяне на финансови отчети” – друг всеобхватен доход – в сила от 1 юли 2012 г., все още не е приет от ЕС

Измененията изискват представянето на отделните елементи на другия всеобхватен доход в две групи в зависимост от това дали те ще се прекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Елементи, които не се прекласифицират, напр. преоценки на имоти, машини и съоръжения, се представят отделно от елементи, които ще се прекласифицират, например отсрочени печалби и загуби от хеджиране на парични потоци. Дружествата, избрали да представят елементите на другия всеобхватен доход преди данъци следва да показват съответната сума на данъците за всяка една от групите по отделно. Наименованието на отчета за всеобхватния доход е променено на „отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“, но могат да се използват и други заглавия. Измененията следва да се прилагат ретроспективно.

МСС 12 „Данъци върху доходи” – отсрочени данъци – в сила от 1 януари 2012 г., все още не е приет от ЕС

Стандартът изисква дружествата да оценяват отсрочените данъци, свързани с активи, в зависимост от начина, по който се очаква да бъде възстановена тяхната балансова стойност чрез използване или продажба. Тъй като при инвестиционни имоти, отчитани по справедлива стойност съгласно МСС 40 „Инвестиционни имоти“, е трудно и субективно да се определи каква част от възстановяването ще се извърши чрез последващо използване или продажба, се въвежда изключение от посочения принцип – опровержимото предположение, че балансовата стойност на посочените инвестиционни имоти ще бъде възстановена единствено чрез продажба. В резултат на изменението в

стандарта са включени указанията на ПКР 21 „Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизируеми активи” и разяснението е отменено.

МСС 19 „Доходи на наети лица” в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС
Измененията на МСС 19 премахват метода на коридора и изискват представянето на финансовите разходи и приходи на нетна база. Актюерските печалби и загуби са преименувани на преоценки и следва да бъдат признати незабавно в другия всеобхватен доход. Те не се прекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Измененията се прилагат ретроспективно съгласно МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки”.

МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” – отписване – в сила от 1 юли 2011 г., все още не е приет от ЕС

Изменението на МСФО 7 води до по-голяма прозрачност при отчитането на сделки с прехвърляне на финансови инструменти и улеснява разбирането на ползвателите на финансовите отчети относно излагането на рискове при прехвърляне на финансови активи и ефекта от тях върху финансовото състояние на дружеството, особено в случай на секюритизиране на финансови активи.

МСФО 9 „Финансови инструменти” в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 9 представлява първата част от проекта на Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” до края на 2010 г. Той заменя четирите категории финансови активи при тяхното оценяване в МСС 39 с класификация на базата на един единствен принцип. МСФО 9 изисква всички финансови активи да се оценяват или по амортизирана стойност или по справедлива стойност. Амортизираната стойност предоставя информация, която е полезна при вземането на решения, относно финансови активи, които се държат основно с цел получаването на парични потоци, състоящи се от плащане на главница и лихва. За всички други финансови активи включително тези, държани за търгуване, справедливата стойност представлява най-подходящата база за оценяване. МСФО 9 премахва необходимостта от няколко метода за обезценка, като предвижда метод за обезценка само за активите, отчитани по амортизирана стойност. Допълнителни раздели във връзка с обезценка и счетоводно отчитане на хеджиране са все още в процес на разработване. Ръководството на Дружеството следва да оцени ефекта от измененията върху финансовия отчет. Въпреки това то не очаква измененията да бъдат приложени преди публикуването на всички раздели на стандарта и преди да може да се оцени техния цялостен ефект.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” дефинира справедливата стойност като цена, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Стандартът уточнява, че справедливата стойност се базира на сделка, сключвана на основния пазар за активи или пасива или при липса на такъв – на пазара с най-благоприятни условия. Основният пазар е пазарът с най-голям обем и дейност за съответния актив или пасив.

Публикувани са и следните нови стандарти и разяснения, но не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Предприятието:

- МСФО 1 "Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане" - изменения относно свръхинфлация и фиксирани дати, в сила от 1 юли 2011 г., все още не са приети от ЕС
- МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“ в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 11 „Съвместни ангажименти“ в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия“ в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 27 „Индивидуални финансови отчети“ (ревизиран) в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия“ (ревизиран) в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС
- КРМСФО 20 „Разходи за отстраняване и почистване на повърхността в производствената фаза на мините“ в сила от 1 януари 2013 г., все още не е приет от ЕС.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Предприятието прие да представя отчета за всеобхватния доход в единен отчет.

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Сравнителната информация за 2010 г. е била рекласифицирана, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година и предходни периоди. Повече информация относно прекласификациите е представена в Пояснения 13.2 и 15.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Предприятието по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска

народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

4.4. Приходи

Приходите включват приходи от предоставяне на услуги. Приходите от основните услуги са представени в пояснение 19.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включва данък добавена стойност.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Предприятието са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия.

Отсрочени приходи

Финансиранията за дълготрайни активи и за текущата дейност първоначално се признават в отчета за финансовото състояние като отсрочени приходи, при условие че са налице достатъчно основания да се счита, че същите ще бъдат получени, както и че Предприятието ще изпълни свързаните с тях условия. Приходите от финансираня за дълготрайни активи се признават равномерно за срока на полезен живот на съответните активи. Приходите от финансираня за текущата дейност се признават през периода и до стойността на отчетените разходи, за които те са предназначени.

4.4.1. Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Предприятието включват предоставяне на аеронавигационни услуги подробно описани в Пояснение 1.

Приходите от услуги се признават, когато услугите са предоставени в съответствие със степента на завършеност към датата на финансовия отчет. В случаите, в които има значителна несигурност относно получаване на дължимото възнаграждение или съпътстващите разходи, приход не се признава.

Приходите включват само брутните притоци от икономически ползи, получени от и дължими на Предприятието.

Сумите, събрани от името на трети страни, като данък върху добавената стойност, не отговарят на изискванията за приходи и затова те се изключват от приходите и се отчитат като разчети.

4.4.2. Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

4.5. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите и при спазване на принципа за съпоставимост с приходите.

4.6. Разходи за лихви

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент и се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за всеобхватния доход на ред „Финансови разходи”.

4.7. Нематериални активи

Нематериалните активи включват специализиран и стандартен софтуер. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща покупната цена, всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен. Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за всеобхватния доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват към датата на финансовия отчет.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 5 години
- Права за ползване в зависимост от срока на ползване

Разходите за амортизация са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се представя в отчета за всеобхватния доход на ред „Печалба/загуба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Предприятието е в размер на 150 лв.

4.8. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по цена на придобиване (себестойност), включваща покупната цена, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на сгради, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Предприятието да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват към датата на отчета.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	до 40 години
• Машини	от 7 до 15 години
• Транспортни средства	от 7 до 10 години
• Стопански инвентар	15 години
• Компютри	5 години
• Други	7 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за всеобхватния доход на ред „Печалба/загуба” от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Предприятието е в размер на 150 лв.

4.9. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Предприятието дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица и се признават в отчета за доходите.

4.10. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Предприятието стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.10.1. Финансови активи

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Предприятието. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за всеобхватния доход на редове „Финансови разходи”, „Финансови приходи” или „Други финансови позиции”, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи”.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Предприятието, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Предприятието спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за всеобхватния доход на ред „Други разходи“.

4.10.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Предприятието включват търговски и други задължения. Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“ в отчета за всеобхватния доход.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

4.11. Материални запаси

Материалните запаси включват материали и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват преките разходи по закупуването. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Материалните запаси се оценяват по пониската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Предприятието определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.12. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущите данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.17.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Предприятието има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.13. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки и срочни депозити, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.14. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Основен капитал

Съгласно чл. 53 от Закона за гражданското въздухоплаване, ДП Ръководство на въздушното движение е създадено като държавно предприятие по реда на чл.62, ал.3. от Търговския закон. Основният капитал на Предприятието е 100% държавна собственост на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Законови резерви

Законовите резерви включват следните видове:

- резерв, формиран от преотстъпен данък печалба в съответствие с изискванията на ЗКПО в сила до 31.12.2009 г., когато Предприятието формира специфичен резерв, равен на преотстъпения данък в размер на 60% от задължението за данък върху печалбата.
- законови резерви, равняващи се на 10% от нетната печалба за всеки отчетен период в изпълнение на Наредба 140 от 04.12.2001 г., издадена от Министерството на транспорта и съобщенията и Министерство на финансите, във връзка с изискванията за поддържане на паричния резерв на Предприятието.

Други резерви

Другите резерви включват резерви, формирани при придобиването на нетекущи активи - държавна собственост, предоставени за управление от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията и разпределена печалба от предходни периоди.

Предприятието разпределя печалбата за предходната година под формата на резерви и дивидент за държавата в лицето на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Всички транзакции със собственика на Предприятието са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.15. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Предприятието отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Предприятието е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати и допълнително обезщетение съгласно Колективния трудов договор. Предприятието е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Предприятието дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Предприятието внася фиксирани вноски в независими дружества. Предприятието няма други правни или договорни задължения след изплащането на фиксираните вноски. Предприятието плаща фиксирани вноски във връзка с плановите с дефинирани вноски.

Планове, които не отговарят на дефиницията за планове с дефинирани вноски, се определят като планове с дефинирани доходи. Планове с дефинирани доходи са

пенсионни планове, според които се определя сумата, която служителят ще получи след пенсиониране, във връзка с трудовия стаж и последното възнаграждение.

Задължението, признато в отчета за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Ръководството на Предприятието оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлация и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година, като се взема предвид доходността на безрискови държавни ценни книжа (правителствени облигации), в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актюерските печалби или загуби се признават за разходи.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Финансови разходи“. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени на ред „Разходи за персонала“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Предприятието очаква да изплати.

4.16. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато Предприятието има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат от минало събитие и е вероятно погасяването/ уреждането на това задължение да доведе до изходящ поток на ресурси. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Бъдещи загуби от дейността не се признават като провизия.

Стойността на провизията се изчислява на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството за разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времеви разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Предприятието е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.17. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Предприятието, които оказват най-съществено влияние върху финансовият отчет, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.18

Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случай, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.18. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.18.1. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от трудносъбираеми и несъбираеми вземания се прави в края на всеки отчетен период. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране и които са с изтекъл срок на плащане между 3 месеца и 6 месеца се класифицират като трудносъбираеми, а такива с изтекъл срок на плащане над 6 месеца — като несъбираеми. Ръководството на Предприятието е възприело, че трудносъбираемите вземания се обезценяват до 50 % от тяхната балансова стойност, а несъбираемите вземания се обезценяват напълно.

4.18.2. Ползнен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда ползния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2011 г. ръководството определя ползния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Предприятието. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 5 и 6. Действителният ползнен живот

може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.18.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

4.18.4. задължение за изплащане на обезщетения при пенсиониране

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на обезщетения. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на обезщетенията се базира на актюерски допускания, описани в Пояснение 14.2.

4.18.5. Провизии

Провизии за конструктивни задължения към ползвателите на услуга за АНО по прелитане (авиопревозвачи)

Услугите, предоставяни от ДП РВД, са свързани с аеронавигационно обслужване (АНО) на въздушното пространство на Република България. Обхватът на АНО включва две базови категории услуги: АНО при прелитане и АНО при подход и кацане. Таксовата единица за прелитане се определя на база на Многостранното споразумение за пътните такси. В допълнение на това и в съответствие с Принципите за определяне на разходната база за таксите за трасовите съоръжения и изчисляване на таксовите единици (Принципите на Евроконтрол) и Регламент (ЕО) 1794/2006, до края на 2011 г. ДП РВД прилага режим на пълно възстановяване на разходите по отношение на таксите за прелитане. Таксовата единица за АНО се формира на база прогнозни разходи и прогнозен брой обслужени единици. Поради този факт е вероятно да възникнат отклонения – „свърхвъзстановяване на разходите” или „непълно възстановяване на разходите” между прогнозната стойност на разходите и фактически отчетената след приключване на финансовата година. В резултат на това в Принципите на Евроконтрол е предвиден коригиращ механизъм. Този коригиращ механизъм постига следното:

- В случаите на свърх възстановяване на разходите (ведещо до надценяване на приходите) през даден отчетен период, то превишението след две години се възстановяват на потребителите на услугата посредством корекция (понижение) на размера на таксовата единица в този период;
- В случаите на непълно възстановяване на разходите (подценяване на приходите) през даден отчетен период, то сумата на недостига се компенсира след две години посредством корекция (завишение) на размер на таксовата единица в този период.

Провизии по правни задължения

Дружеството е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Провизиите няма да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Предприятие в горепосочените спорове.

5. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Предприятието включват земи и сгради, машини и съоръжения, транспортни средства, оборудване и разходи за придобиване на нетекущи активи. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Оборудване	Разходи за придобиване на нетекущи активи	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2011 г.	141,321	188,322	3,212	3,978	1,609	338,442
Новопридобити активи	745	563	-	43	4,457	5,808
Трансфери	(28)	791	-	6	(769)	-
Описани активи	(23)	(276)	(93)	(86)	-	(478)
Салдо към 31 декември 2011 г.	142,015	189,400	3,119	3,941	5,297	343,772
Амортизация и обезценка						
Салдо към 1 януари 2011 г.	(25,181)	(119,902)	(2,044)	(2,224)	(76)	(149,427)
Описани активи	9	268	92	69	-	438
Амортизация	(3,458)	(12,771)	(250)	(298)	-	(16,777)
Салдо към 31 декември 2011 г.	(28,630)	(132,405)	(2,202)	(2,453)	(76)	(165,766)
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	113,385	56,995	917	1,488	5,221	178,006

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Оборудване	Разходи за придобиване на нетекучи активи	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2010 г.	141,306	183,736	3,229	3,948	6,528	338,747
Новопридобити активи	22	469	-	48	516	1,055
Трансфери	-	5,336	-	10	(5,346)	-
Отписани активи	(7)	(1,219)	(17)	(28)	(89)	(1,360)
Салдо към 31 декември 2010 г.	141,321	188,322	3,212	3,978	1,609	338,442
Амортизация и обезценка						
Салдо към 1 януари 2010 г.	(21,707)	(106,923)	(1,683)	(1,939)	(154)	(132,406)
Отписани активи	1	1,218	17	26	78	1,340
Амортизация	(3475)	(14,197)	(378)	(311)	-	(18,361)
Салдо към 31 декември 2010 г.	(25,181)	(119,902)	(2,044)	(2,224)	(76)	(149,427)
Балансова стойност към 31 декември 2010 г.	116,140	68,420	1,168	1,754	1,533	189,015

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Предприятието има сключени договори за закупуването на активи, доставките по които се отчитат първоначално като разходи за придобиване на нетекущи материални активи. Разходите за придобиване на нетекущи материални активи към 31.12.2011 г. в размер на 5,221 хил.лв. се отнасят за следните по-значими активи:

- Летищна контролна кула (ЛКК) на Летище София (1,494 хил.лв.)
- Актуализация на два броя МТО радара (1,223 хил.лв.)
- Доставка и инсталация на AFTN (1,118 хил.лв.)
- Доставка на ДМЕ (755 хил.лв.)

Натрупаните разходи за доставки на нетекущи материални активи се прехвърлят в съответната група активи, когато Предприятието придобие правата за ползване на съответния актив и е въведен в експлоатация. Съответните суми са представени на ред Трансфери.

Имоти, собственост на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, предоставени за ползване и управление от Предприятието в размер на 745 хил.лв. (2010 г. :9 хил.лв.) са отчетени в други резерви.

Новопридобитите машини и съоръжения в размер на 1,354 хил.лв. (2010 г.:5,805 хил.лв.) са свързани със следните по-значими придобити активи:

- Система за обработка на многорадарна информация (334 хил.лв.)
- Компютри, сървъри, монитори (203 хил.лв.)
- Облакомери (131 хил.лв.)
- Аварийно ел. захранване за обекти на ДП РВД (98 хил.лв.)
- Климатизатори (90 хил.лв.)
- Сигнален генератор (76 хил.лв.)
- Устройства за непрекъсваемо ел. захранване (69 хил.лв.)

Отписаните през периода нетекущи активи с балансова стойност в размер на 40 хил.лв. (2010 г. 20 хил.лв.) представляват бракувани активи.

Предприятието няма имоти, машини и/или съоръжения, заложи като обезпечения по свои задължения.

6. Нематериални активи

Нематериалните активи на Предприятието включват специализиран и стандартен софтуер и разходи за придобиване на софтуер. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Софтуер	Разходи за придобиване на софтуер	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2011 г.	44,874	109	44,983
Новопридобити активи, закупени	871	1,551	2,422
Трансфери	130	(130)	-
Отписани активи	(360)	-	(360)
Салдо към 31 декември 2011 г.	45,515	1,530	47,045
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2011 г.	(23,828)	-	(23,828)
Амортизация	(6,803)	-	(6,803)
Отписани активи	360	-	360
Салдо към 31 декември 2011 г.	30,271	-	30,271
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	15,244	1,530	16,774

	Софтуер	Разходи за придобиване на софтуер	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2010 г.	29,388	12,932	42,320
Новопридобити активи, закупени	65	2,699	2,764
Трансфери	15,522	(15,522)	-
Отписани активи	(101)	-	(101)
Салдо към 31 декември 2010 г.	44,874	109	44,983
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2010 г.	(18,267)	-	(18,267)
Амортизация	(5,662)	-	(5,662)
Отписани активи	101	-	101
Салдо към 31 декември 2010 г.	(23,828)	-	(23,828)
Балансова стойност към 31 декември 2010 г.	21,046	109	21,155

Специализираният софтуер на Предприятието представлява лицензи за ползването на програмни продукти (софтуер) за управление на въздушното пространство и оказваните аеронавигационни услуги.

Стандартният софтуер на Предприятието представлява лицензи за ползването на програмни продукти, с които Предприятието осъществява оперативната и финансовата си дейност.

Значими нематериални активи, придобити през годината, са право за ползване на продукти на Microsoft и специализиран софтуер за Система за обработка на многоададна информация ARTAS COST.

През 2011 г. са направени разходи за придобиване на нематериални активи в размер на 1,530 хил.лв., свързани с модернизация на система SATCAS.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Предприятието не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

Най-значимите нематериални активи са активи от групата на специализирания софтуер на Предприятието към 31.12.2011 г., както следва

Наименование	Обяснение	Балансова стойност ‘000 лв.	Оставащ полезен живот
SW SATCAS- V2- UNIX	Приложно	3,322	1 години
SW SATCAS LINUX	програмно	4,056	4 години
SW SATCAS LINUX КУЛА ВАРНА	осигуряване за автоматизирана	2,031	4 години
SW SATCAS LINUX КУЛА БУРГАС	система за	2,031	4 години
SW SATCAS LINUX Симулатор	управление на	1,514	4 години
SW SATCAS- V2- UNIX - TDS	въздушното	495	1 години
SW SATCAS LINUX TDS	движение	611	4 години
SW AWOS AVIMET	Приложно програмно осигуряване за метеорологично наблюдение	192	4 години

Към датата на финансовия отчет Предприятието има сключен договор за доставка на нематериални активи за модернизация на система SATCAS, по който през 2012 г. ще бъдат разплатени 4,366 хил.лв.

7. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни данъчни разлики могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни (активи)/пасиви	1 януари 2011	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2011
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	4,867	(393)	4,474
Текущи активи			
Търговски и други вземания	(282)	(46)	(328)
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	(1,402)	144	(1,258)
Провизии за конструктивни задължения	(3,920)	1,236	(2,684)
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	(1,900)	77	(1,823)
Провизии по съдебни задължения	(154)	(6)	(160)
Провизии за конструктивни задължения	-	(1,911)	(1,911)
	<u>(2,791)</u>	<u>(899)</u>	<u>(3,690)</u>
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	<u>(7,658)</u>		<u>(8,164)</u>
Отсрочени данъчни пасиви	<u>4,867</u>		<u>4,474</u>
Нетно отсрочени данъчни активи	<u>(2,791)</u>		<u>(3,690)</u>

Отсрочените данъци за сравнителния период могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни (активи)/ пасиви	1 януари 2010 ‘000 лв.	Признати в печалбата или загубата ‘000 лв.	31 декември 2010 ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	5,152	(285)	4,867
Текущи активи			
Търговски и други вземания	(272)	(10)	(282)
Нетекущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	(1,129)	(273)	(1,402)
Провизии за конструктивни задължения	(2,931)	(989)	(3,920)
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	(2,321)	421	(1,900)
Провизии по съдебни задължения	(154)	-	(154)
	(1,655)	(1,136)	(2,791)
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(6,807)		(7,658)
Отсрочени данъчни пасиви	5,152		4,867
Нетно отсрочени данъчни активи	(1,655)		(2,791)

Отсрочените данъчни активи, възникнали в резултат на признаване на провизии за конструктивни задължения, отнасящи се за периоди преди 01.01.2010 г. са в размер на 2,931 хил.лв.. При признаването през текущият период на свързаните с тях провизии, същите отсрочени данъци са били отчетени за сметка на собствения капитал.

Всички отсрочени данъчни активи са признати в отчета за финансовото състояние.

8. Материални запаси

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Материали и консумативи	2,297	2,631
Стоки	69	90
Материални запаси	2,366	2,721

През 2011 г. общо 1,706 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2010 г.: 1,804 хил.лв.). Тази сума включва и обезценка поради бракуване на материални запаси в размер на 53 хил.лв. (2010 г.: 0 хил. лв.). Обезценените материални запаси са с нулева балансова стойност към датата на финансовия отчет.

Основната част от материалите представляват резервни части.

Материалните запаси не са предоставяни като обезпечение по задължения.

9. Търговски вземания

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Търговски вземания, брутно	31,841	27,926
Обезценка	(3,883)	(3,432)
Вземания за неустойка	-	134
Търговски вземания	27,958	24,628

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски вземания на Предприятието са прегледани относно индикации за обезценка. Съгласно счетоводната политика на Предприятието приблизителната оценка за загуби от трудносъбираеми и несъбираеми вземания се прави в края на всеки отчетен период. Вземанията с изтекъл срок на плащане между 3 месеца и 6 месеца се класифицират като трудносъбираеми, а такива с изтекъл срок на плащане над 6 месеца – като несъбираеми. Ръководството на Предприятието е възприело, че трудносъбираемите вземания се обезценяват до 50 % от тяхната балансова стойност, а несъбираемите вземания се обезценяват напълно. На база възрастов анализ, търговски вземания, които са с изтекъл падеж над 3 месеца са били обезценени и съответната обезценка в размер на 1,162 хил. лв. (2010 г.: 972 хил. лв.) е била призната в отчета за всеобхватния доход на ред „Други разходи“.

Изменението в обезценката на търговските вземания може да бъде представено по следния начин:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Салдо към 1 януари	3,432	3,549
Отписани суми (несъбираеми)	(460)	(990)
Загуба от обезценка	1,162	972
Възстановяване на загуба от обезценка	(251)	(99)
Салдо към 31 декември	3,883	3,432

Няма необезценени просрочени търговски вземания.

Най-значимите търговски вземания към 31 декември са представени, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Вземания от Евроконтрол за такси за АНО- прелитане	26,133	26,199
Обезценка	(3,327)	(2,848)
Вземания за такси АНО – подход и кацане	1,225	1,078
Обезценка	(186)	(215)
Вземания за неустойка	-	134
Предоставен аванс на „Главболгарстрой” ЕАД	2,497	-
Предоставен аванс на Селекс С.И.	1,356	-
Други търговски вземания	630	650
Обезценка	(370)	(370)
	27,958	24,628

Най-съществените търговски вземания са от Евроконтрол в размер на 26,133 хил.лв. (2010 г: 26,199 хил.лв.). Евроконтрол е Европейска организация за безопасност на въздухоплаването, на която Република България е член от 1998 г. Организацията осъществява своята дейност в сътрудничество с националните граждански и военни власти. Организацията осъществява посредничеството на взаимоотношенията между ДП РВД и всички клиенти на Предприятието, на които се оказват аеронавигационни услуги за прелитач трафик.

Вземанията от „Главболгарстрой” ЕАД и Селекс С.И., Италия са възникнали във връзка с предоставени аванси по договори, съответно за изграждане на обект Летищна контролна кула (ЛКК) на Летище София и за модернизация на система за управление на въздушното движение SATCAS.

10. Данъчни вземания

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Данък добавена стойност за възстановяване	84	-
Корпоративен данък за възстановяване	-	584
	84	584

11. Други вземания

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Съдебни и присъдени вземания	13,855	13,848
Обезценка	(13,791)	(13,791)
Предплатени разходи	3,354	3,041
Вземания за лихви	2,285	2,118
Гаранции, депозити и други	159	95
Обезценка	(65)	(65)
Вземания по финансиран проект	-	86
Вземания от подотчетни лица	3	13
	5,800	5,345

Изменението в обезценката на другите вземанията може да бъде представено по следния начин:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Салдо към 1 януари	13,856	13,864
Отписана обезценка	-	(8)
Салдо към 31 декември	13,856	13,856

12. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- евро	71,528	44,726
- български лева	1,463	3,159
- британски лири	5	6
- щатски долари	11	28
- швейцарски франкове	7	7
Краткосрочни депозити	46,963	46,971
Паричен резерв в БНБ (депозит)	21,514	21,514
Пари и парични еквиваленти	141,491	116,411
Паричен резерв в БНБ	(21,514)	(21,514)
Пари и парични еквиваленти, представени в отчета за паричните потоци	119,977	94,897

Сумата от 21,514 хил. лв., равняваща се на левовия еквивалент на 11 милиона евро, представлява срочен депозит в Българска Народна Банка в съответствие с издадената „Наредба №140 на Министерството на транспорта и съобщенията и Министерство на финансите от 04.12.2001 г. за установяване режима, реда и условията за поддържане и разходване на паричния резерв на ДП РВД”. За целите на представяне на отчета за паричните потоци, този депозит не е включен в сумата на парите и паричните еквиваленти.

Депозитите в търговски банки са в евро и са със срок до 12 месеца. Депозитите са направени при лихвени равнища от 5.10% до 5.80%.

Предприятието няма блокирани пари и парични еквиваленти.

13. Собствен капитал

13.1. Основен капитал

Основният капитал на Предприятието е в размер на 129,758 хил.лв. и е 100% държавна собственост на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Стойността му представлява размера на капитала на ГД „РВД” към датата на преобразуването му по реда на чл.62 от Търговския закон.

13.2. Резерви

Всички суми са в '000 лв.	Законови резерви	Други резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2009 г.	29,257	289,519	318,776
Разпределение на печалбата за 2008 г.	4,843	21,667	26,510
Безвъзмездно придобити активи	-	172	172
Еднократна вноска в бюджета	-	(177,819)	(177,819)
Салдо към 31 декември 2009 г.	34,100	133,539	167,639
Промени в приблизителни оценки за провизии за конструктивни задължения към авиопревозвачи	-	(26,379)	(26,379)
Преизчислено салдо към 31 декември 2009 г.	34,100	107,160	141,260
Разпределение на печалбата за 2009 г.	3,149	596	3,745
Безвъзмездно придобити активи	-	9	9
Салдо към 31 декември 2010 г.	37,249	107,765	145,014
Разпределение на печалбата за 2010 г.	464	464	928
Безвъзмездно придобити активи	-	745	745
Безвъзмездно придобити активи, отписани през периода	-	(4)	(4)
Салдо към 31 декември 2011 г.	37,713	108,970	146,683

Законови резерви

Законовите резерви представляват резерв, формиран от преотстъпен данък печалба, регламентиран при изпълнението на определени условия съгласно чл.180 от ЗКПО (отм.). Предприятието е формирало специфичен резерв, равен на преотстъпления до края на

2009г. корпоративен данък в размер на 60% от задължението за данък върху печалбата. Общият размер на резервите, акумулирани от преотстъпен корпоративен данък възлиза на 22,583 хил. лв. за периода 2001 г.- 2009 г. С промяна на ЗКПО в сила от 01.01.2010 г. е отменена разпоредбата за преотстъпване на 60% от корпоративния данък на ДП РВД.

Законовите резерви включват още и законови резерви, равняващи се на 10% от нетната печалба за периода от 2001 г. до 2010 г. в съответствие с Наредба 140 от 04.12.2001, издадена от Министерството на транспорта и съобщенията и Министерството на финансите, за поддържане на паричния резерв на Предприятието. Общият размер на резервите, акумулирани от 10% от нетната печалба, възлиза на 15,130 хил.лв. за периода 2001 г. – 2010 г.

Увеличението на законовите резерви през 2011 г. в размер на 464 хил.лв. представлява отчисление от печалбата за 2010 г. във връзка с Наредба 140 от 04.12.2001 за поддържане на паричния резерв.

Общата стойност на законовите резерви към 31.12.2011 г. е в размер на 37,713 хил.лв.

Други резерви

Другите резерви на Предприятието представляват резерви, формирани при придобиването на нетекущи активи -държавна собственост, предоставени за управление от едноличния собственик на капитала, както и натрупаните печалби след всички разпределения от предходни периоди.

С влизането в сила от 01.01.2012 г. на Регламент 691/2010 и Регламент 1191/2010 на Европейската комисия, се въвежда смяна на режима за определяне на таксите за АНО при прелитане. Режимът за пълно възстановяване на разходите, действащ до 31.12.2011 г. се заменя с режим на установени разходи. В резултат на настъпилите обстоятелства и събития, както и вземайки предвид Общите положения на приложимите МСФО, Ръководството на Предприятието е направило преценка, че е настъпила промяна в приблизителна счетоводна оценка, която се отнася за периоди преди 01.01.2010 г.

Провизията за свръхвъзстановени разходи е оценена на 29,310 хил.лв. и е отчетена в периода на промяната, както следва:

- Намаление на другите резерви с 26,379 хил.лв., увеличение на провизиите за конструктивни задължения с 29,310 хил.лв. и произтичащ от това данъчен ефект в размер на 2,931 хил.лв.

Увеличението на другите резерви през 2011 г. в общ размер от 1,205 хил.лв. представлява разпределението на остатъка от печалбата за 2010 г. (464 хил.лв.) и активи – държавна собственост, предоставени за ползване на Предприятието (745 хил.лв.). Намалението на други резерви в размер на (4 хил.лв.) са активи, предоставени безвъзмездно на Предприятието, които са били отписани от патримониума на Предприятието съгласно ПМС № 948 от 28.12.2010 г.

Дивиденти

В изпълнение на ПМС № 334 от 29.12.2009 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2011 г. ДП РВД прави отчисление в размер на 80% от печалбата за 2010 г. след данъчно облагане, което се изплаща като дивидент на Държавата. Стойността на дивидента, изплатен през 2011 г., е в размер на 3,713 хил.лв.

14. Възнаграждения на персонала

14.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Разходи за заплати и възнаграждения	(84,424)	(76,906)
Разходи за социални осигуровки	(6,237)	(5,977)
Разходи за социални надбавки	(8,977)	(8,712)
Обезщетения при пенсиониране по Кодекса на труда и Колективния трудов договор	(475)	(354)
Провизии за обезщетения при пенсиониране	(2,619)	(9,134)
Разходи за персонала	(102,732)	(101,083)

14.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Обезщетения при пенсиониране по Кодекса на труда и Колективния трудов договор	12,579	14,025
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	12,579	14,025
Текущи:		
Обезщетения при пенсиониране по Кодекса на труда и Колективния трудов договор	4,647	5,083
Задължения към осигурителни предприятия	1,846	2,159
Други краткосрочни задължения към персонала	14,268	13,849
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	20,761	21,091

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи и бивши служители на Предприятието, които следва да бъдат уредени през 2012 г. Другите краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и текущите задължения свързани с възнагражденията на персонала.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор, при прекратяване на договора на служител по повод на неговото пенсиониране, ДП „РВД“ е задължено да изплати определена компенсация, базирана на брутното месечно

възнаграждение на служителите. Провизията за компенсиране на пенсионираните служители на Предприятието в съответствие с условията и изискванията, регламентирани в Кодекса на труда и Колективния трудов договор, е изчислена за периода от месец януари 2012 г. до месец декември 2016 г. включително.

Предприятието е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент по безрискови ценни книжа.

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда и Колективния трудов договор през годината са представени, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Настоящата стойност на задължението към 1 януари	19,108	14,639
Разходи за текущ трудов стаж за периода	584	618
Разходи за лихви	908	695
Разходи за минал трудов стаж	1,514	2,750
Изплатени доходи	(5,409)	(5,359)
Актуерски загуби	521	5,765
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	17,226	19,108

Ръководството на Предприятието е направило тези предположения след консултации с независим актуер.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи са изчислени посредством кредитния метод на прогнозираните единици.

Кредитния метод на прогнозираните единици представя едно задължение, което ще възникне в един бъдещ момент във времето и се основава на редица предположения. От тази гледна точка метода е чувствителен по отношение на допусканията за стойностите на основните параметри, от които зависи настъпването на задължението и размера на дължимото обезщетение. Основните предположения, от които зависи размера на задължението се основават на следните допускания:

- демографски допускания: отразяват вероятността лицата назначени на трудов договор да останат при работодателя и в момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за тях да възникне задължение за изплащане на обезщетение; лицата могат да отпаднат преди пенсиониране по различни причини - заболяване, смърт и други.

- финансови допускания: прогнозирания ръст на заплатите; процента на дисконтиране, който е използван при изчисляване на задължението е в размер 4.75% годишно, за целия срок на задължението.

Разходите за лихви са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Финансови разходи” (вж. пояснение 24). Всички други разходи, представени по-горе, са включени на ред „Разходи за персонала”. При оценяването на задължението Предприятието признава актуерската печалба или загуба, като приход или разход, независимо дали тя в края на

предходния отчетен период надхвърля 10% „коридор”, съгласно §92 от МСС 19 „Доходи на наети лица”.

15. Провизии

Балансовите стойности на провизиите могат да бъдат представени, както следва:

	Провизия за конструктивно задължение към ползвателите на услуги за АНО при прелитане ‘000 лв.		
Балансова стойност към 1 януари 2009 г.	-		
Начислени провизии	29,310		
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	29,310		
Начислени провизии	9,888		
Балансова стойност към 31 декември 2010 г.	39,198		
Начислени провизии	6,748		
Балансова стойност към 31 декември 2011 г.	45,946		
	2011	2010	2009
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи			
Балансова стойност	26,835	39,198	29,310
Текущи			
Балансова стойност	19,111	-	-
	45,946	39,198	29,310

Таксовите единици за АНО при прелитане се формират на базата на прогноза на разходите и прогноза за равнището на обслужените единици. До края на 2011 г. таксовата единица за аеронавигационно обслужване при прелитане се формира в режим на пълно възстановяване на разходите (full cost recovery). При режима на пълното възстановяване на разходите и действието на коригиращият механизъм, чрез таксите за прелитане се възстановяват толкова разходи, колкото са действително извършените. В резултат на това възникват отклонения между прогнозната стойност на разходите и фактически отчетените разходи след приключване на финансовата година. Тези отклонения се третираят като „свърхвъзстановяване на разходите” или „непълно възстановяване на разходите” за дейностите, свързани с предоставяне на АНО за „прелитане”.

В случай, че през дадена година е налице свърхвъзстановяване на разходите, т.е. надценяване на приходите, разходите след две години се заплащат с тези средства, като с тях се коригира размера на входящия паричен поток (приходите) в годината „N+2”. И обратно – ако има непълно възстановяване на разходите за годината „N”, сумата на входящия паричен поток (приходите) след две години се увеличава с размера на непълното възстановяване от годината „N”.

От 2012 г. в изпълнение на Регламент 691/2010 и Регламент 1191/2010 на Европейската комисия, по отношение на таксите за АНО при прелитане се въвежда смяна на режима за пълно възстановяване на разходите. Последния се заменя с режим на установени разходи и схема за споделяне на риска по отношение на планираните разходи и нивото на обслужените единици за всяка календарна година от референтния период, както и по отношение на общия размер на планираните и действителните разходи за целия референтен период.

При режима на пълно възстановяване на разходите по отношение на аеронавигационното обслужване при прелитане, таксовата единица е крайна производна стойност, докато в новия режим на определяне на разходите, таксовата единица е целева стойност. Първоначалният референтен период, през който действа този механизъм е 2012 - 2014 г., а следващите референтни периоди ще са петгодишни от 2015 г. нататък. Въвежда се схема за споделяне на риска по отношение на приходите от и на разходите за обслужване на въздухоплавателните средства, която въвежда редица условности по отношение на направените и възстановяваните разходи.

В резултат на прилагането на Принципите на Евроконтрол и коригиращия механизъм, както и с прилагането на Регламент (ЕО) 1794/2006 изменен с Регламент (ЕС) № 1191/2010 на Европейската комисия от 16 декември 2010 г. в сила от 01.01.2012 г. и на Регламент (ЕС) 691/2010 от 29 юли 2010, ръководството на Предприятието е направило преценка, че към датата на финансовия отчет за ДП РВД е налице свръхвъзстановяване на разходи в общ размер от 48,222 хил.лв. с настояща стойност 45,946 хил.лв. Така отчетеното отклонение между планирани и фактически резултати поражда конструктивно задължение за Предприятието към ползвателите на услуги за АНО при прелитане, което следва да бъде уредено в рамките на следващите 2 до 5 години.

Доколкото част от така формираното конструктивно задължение се отнася за предходни периоди, Ръководството на предприятието го оценява като промяна в приблизителната счетоводна оценка за предходни периоди. С цел вярно и честно представяне на финансовите резултати от дейността на Предприятието, осигуряване на съответстваща информация, както и на основание изискванията на МСС 8 относно промените в приблизителните счетоводни преценки, Предприятието е отчело настъпилата промяна в периода за който тя се отнася чрез увеличение на провизии за конструктивни задължения с 29,310 хил.лв., намаление на други резерви в размер на 26,379 хил.лв. и произтичащ от това данъчен ефект на стойност 2,931 хил.лв.

Сумата на признатата провизия е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на настоящото задължение към края на отчетния период.

При оценяването на провизията, ръководството на Предприятието е взело предвид всички обстоятелства, които имат ефект върху очакваното задължение като: задължението за спазване на Принципите на Евроконтрол в това число и коригиращия механизъм; структурата и съотношенията на отчетните разходни бази от предходни периоди за предоставяне на аеронавигационно обслужване при прелитане и в зоната на летищата; корективни суми като такива, свързани с разходи за освободени полети, които Предприятието самостоятелно трябва да финансира; еднократни събития, оказали влияние върху формирането на разходната база, както и действащото европейско и национално законодателство, приложимо по отношение на аеронавигационното обслужване и действащо към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет.

В резултат на това сумата на провизията за конструктивно задължение към авиопревозвачите, възникнало през 2011 г. е оценено на 6,875 хил.лв. (2010 г.: 10,462

хил.лв.). Поради дългосрочният си характер сумата е дисконтирана, като за дисконтова норма е използвана доходността на безрискови ценни книжа. Такъв дисконтов фактор е избран доколкото Предприятието не се финансира с привлечени средства и ръководството е на мнение, че подобна норма в максимална степен се доближава до приложимата цена на капитала за Предприятието. Дисконтираната сума на очакваното задължение е посочено на ред Други разходи в отчета за всеобхватния доход на стойност 6,464 хил.лв. (2010 г.:9,888 хил.лв.).

16. Търговски задължения

Търговските задължения, представени в отчета за финансовото състояние, включват следните най-значими задължения:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Текущи:		
Евроконтрол	2,121	1,766
СЕЛЕКС С.И.	1,071	70
Комсофт	335	-
Хелиос	234	-
Други	1,259	841
	5,020	2,677

Всички задължения се погасяват в съответствие с договорените условия.

17. Данъчни задължения

Данъчните задължения включват:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Данъци върху доходите на физическите лица	1,097	888
Данъци върху разходите по ЗКПО	110	101
Данък добавена стойност	-	104
Корпоративен данък	84	-
	1,291	1,093

18. Други задължения

Другите задължения на Предприятието имат краткосрочен характер и могат да бъдат обобщени, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Съдебни задължения	1,607	1,536
Гаранции	190	378
Удръжки по заплати на персонала	354	371
Разчети по застраховане	581	354
Други	142	101
	2,874	2,740

19. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Предприятието могат да бъдат анализирани, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Приходи от пътни такси за прелитане в обслужваното въздушно пространство на Република България	155,417	152,895
Приходи от такси за използване на радионавигационни средства и полетно обслужване в зоната на летищата	10,914	10,569
	166,331	163,464

20. Други приходи

Другите приходи на Предприятието включват:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Приходи от финансиране	1,071	204
Консултантски и технически услуги	172	436
Приходи от брак на нетекущи активи	-	162
Наеми от ведомствени жилища	66	74
Провеждане на тестове по авиационен английски език и обучение	20	49
Неустойки по договори	42	9
Други	172	347
	1,543	1,281

Приходите от финансиране са признати във връзка с изпълнението на проект DANUBE FAB, финансиран от Европейската комисия съгласно изпълнението на Решение на Европейската комисия за отпускане на финансова помощ за проекти от общ интерес - „Проект DANUBE FAB“- 2008 – EU – 40001 – S в областта на транс европейските транспортни мрежи (TEN –T). За 2011 г. сумата на приходите от финансиране са оценени на 1,071 хил.лв. (2010 г. :204 хил.лв.).

Консултантските и техническите услуги на Предприятието представляват предоставяне на технически данни и разработка на приложен софтуер, консултиране при изготвяне на ръководство за аеронавигационни и метеорологични услуги и други. За 2011 г. реализираните приходи от такъв вид предоставени услуги е в размер на 172 хил.лв. (2010 хил.лв.:436 хил.лв.).

Приходите от наеми на ведомствени жилища в размер на 66 хил.лв. (2010 г. 74 хил.лв.) са свързани с предоставяне на собствени апартаменти на служители на Предприятието.

21. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Ел.енергия	(1,887)	(1,843)
Резервни части	(625)	(685)
Топлоенергия	(613)	(585)
Консумативи	(321)	(311)
Вода	(183)	(133)
ГСМ	(217)	(187)
Други материали	(176)	(243)
Канцеларски материали	(87)	(125)
Работно облекло и предпазни средства	(37)	(51)
	(4,146)	(4,163)

22. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Членство в Евроконтрол и административни такси	(7,773)	(8,572)
Лицензни такси	(1,740)	(1,236)
Разходи за застраховки	(1,392)	(1,348)
Поддръжка на оборудване	(1,131)	(1,574)
Консултантски услуги и одити	(844)	(43)
Разходи за комуникация	(739)	(1,020)
Облитане на ОРСТС	(734)	(434)
Комплексно обслужване на УВБ	(693)	(706)
Охрана	(300)	(661)
Повишаване на квалификацията	(381)	(489)
Поддръжка на сграден фонд	(439)	(55)
Обслужване на сграден фонд и околни пространства	(401)	(172)
Наем	(116)	(101)
Реклама	(67)	-
Пощенски и куриерски услуги	(38)	(50)
Транспорт	(50)	(44)
Абонамент за периодични издания	(54)	(45)
Финансов одит	(32)	(40)
Други разходи (бривети, такси, измервания и др.)	(234)	(320)
	(17,158)	(16,910)

Бъдещите минимални плащания за следващия период от 1 година по договори за наем са в размер на 116 хил.лв. Плащанията, признати като разходи за оперативен наем за

периода, възлизат на 116 хил.лв. (2010 г.: 101 хил.лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, ползвани по договори за наем, се използват само от Предприятието.

Разходите за наем включват основно наем на помещения, съоръжения и кули по сключен договор с „НУРТС България” АД.

23. Други разходи

Другите разходи на Предприятието включват:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Провизия за конструктивни задължения към авиопревозвачи	(6,527)	(9,888)
Разходи за данъци	(2,465)	(2,653)
Командировки в страната и чужбина	(2,012)	(1,446)
Обезценка на вземания	(1,162)	(972)
Реинтегрирана обезценка	252	100
Дарения	(183)	(96)
Други	(100)	(36)
	(12,197)	(14,991)

24. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Разходи за лихви по изплащане на задължения за обезщетения при пенсиониране	(908)	(695)
Разходи за лихви по конструктивни задължения към авиопревозвачи	(284)	-
Други финансови разходи (банкови такси)	(43)	(42)
Загуба от промяна във валутните курсове за вземания и задължения	(56)	(180)
Финансови разходи	(1,291)	(917)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Приходи от лихви по предоставени депозити	2,963	2,480
Финансови приходи	2,963	2,480

25. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10 % (2010 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Печалба преди данъчно облагане	9,733	5,138
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	(973)	(514)

Корекции за разходи, освободени от данъчно облагане	4,437	5,405
Корекции за приходи, непризнати за данъчни цели	(3,530)	(4,286)
Текущ разход за данък	(1,880)	(1,633)

Отсрочени данъчни приходи:	899	1,136
Възникване на временни разлики	2,067	3,000
Обратно проявление на временни разлики	(1,168)	(1,864)
Разходи за данъци върху дохода	(981)	(497)

Пояснение 7 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви.

26. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Предприятието включват сделки с предприятия с над 50% държавно участие в системата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и ключов управленски персонал.

26.1. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Получени услуги		
- Авиоотряд 28	734	434
- Летище София АД – изграждане на пистова система – „LOT B2”	-	620
ГД ГВА- такси за удостоверения за експлоатационна годност	1,631	1,323

26.2. Сделки с ключов управленски персонал

Възнагражденията на ключовия управленски персонал имат краткосрочен характер и за 2011 г. са с общ размер 160 хил.лв., който включва разходи за възнаграждения, разходи за социални осигуровки и обезщетения съгласно КТ.

27. Разчети със свързани лица в края на годината

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Текущи		
Вземания от:		
Летище София АД	530	428
Общо вземания от свързани лица	530	428
Текущи		
Задължения към:		
Летище София АД	2,838	2,774
Авиоотряд 28	-	57
ГДГВА	27	-
Общо задължения към свързани лица	2,865	2,831

Задължението към Летище София АД е свързано с проект „Реконструкция развитие и разширение на Летище София – ЛОТ Б2 - нова ПИК система и свързаните с нея дейности”, по който ДП РВД финансира работите за метеорологично, светотехническото и навигационно оборудване на новата писта за излитане и кацане.

28. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Предприятието е посочило инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които са отразени като част от корекциите в Отчета за паричните потоци на стойност (283) хил.лв. (2010 г. : 736 хил.лв.), отнасящи се до начисления на лихви, свързани с финансови активи.

29. Условни активи и условни пасиви

Условните активи на Предприятието представляващи банкови гаранции за изпълнение на договори и авансови плащания са на стойност 8,856 хил.лв., от които по договори със СЕЛЕКС С.И. са в размер на 4,311 хил.лв. и „Главболгарстрой” ЕАД – 4,545 хил.лв.

Във връзка с конструктивните си задължения, породени от членството на България в международната организация Евроконтрол и прилагането на принципите и споразуменията, валидни за всички страни-членки, ръководството на ДП РВД е установило, че възникват задължения към авиопревозвачите като резултат от свръх възстановени разходи на база фактически данни за 2011 г. Задължаващото събитие ще настъпи или няма да настъпи през м.юни 2012 г., когато се представят и утвърждават финансовите отчети за предходната финансова година пред Евроконтрол. Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет е направена приблизителна оценка на

провизията, тъй като изчислителните процеси за установяване на разходна база се очаква да приключват до края на месец май 2012 г.

През годината са предявени различни правни искове от и към Предприятието. С изключение на тези, за които вече са начислени провизии, ръководството на Предприятието счита, че отправените искове са несъществени и че вероятността те да доведат до разходи за Предприятието при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от информация, предоставена от Отдел Правно осигуряване, дирекция ПООПиУС в Предприятието.

30. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Видовете финансови рискове, на които може да бъде изложено Предприятието са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Предприятието се осъществява от неговите органи на управление. Приоритет при управлението на риска е да се осигури финансовата стабилност на Предприятието.

30.1. Анализ на пазарния риск

Дейността на Предприятието се осъществява при условията на Валутен борд при който курсът на българския лев е фиксиран на 1.95583 лв. за 1 евро и не се променя в зависимост от състоянието на валутните пазари и лихвените проценти.

По-голямата част от сделките се осъществяват в евро и български лева. Предприятието е изложено на незначителен валутен риск породен от наличности и транзакции, деноминирани в щатски долари и британски лири. Предприятието няма заеми в чужда валута и не притежава инвестиции в облигации деноминирани в чужда валута.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

	Излагане на краткосрочен риск	
	Щатски долари '000	Британски лири '000
31 декември 2011 г.		
Финансови активи	11	5
Финансови пасиви	(2,526)	(8)
Общо излагане на риск	(2,515)	(3)
31 декември 2010 г.		
Финансови активи	28	6
Финансови пасиви	(2,461)	-
Общо излагане на риск	(2,433)	6

30.1.1. Лихвен риск

Предприятието не е изложено на лихвен риск, тъй като няма заеми и не ползва привлечен капитал, за да финансира дейността си.

30.1.2. Ценови риск

Таксите за аеронавигационно обслужване на въздушното движение се събират по реда и в размери, определени съгласно разпоредбите на Многостранното споразумение за пътните такси от 12.02.1981, Международната Конвенция на Евроконтрол за сътрудничество по безопасност на въздухоплаването от 13.12.1960 г. с последващите изменения и допълнения и консолидирана с Протокола от 27.06.1997 г. и свързаните с тях документи на Евроконтрол, Регламент 1794/2006 и Регламент 1191/2010 на Европейския парламент и Съвета и Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационно обслужване в Република България. Цената на услугата (таксовата единица) е разходноориентирана и до края на 2011 г. размерът ѝ се определя ежегодно с цел пълно възстановяване на направените разходи. За 2012 г. е приложим режим на споделяне на риска. Предприятието има пряко влияние върху определянето на таксова единица чрез размера на установената разходна база.

30.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си. Предприятието е изложено на този риск във връзка с възникване на вземания от клиенти и депозирание на средства. Излагането на Предприятието на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Пари и парични еквиваленти	141,491	116,411
Търговски и други вземания	26,393	26,846
Балансова стойност	167,884	143,257

Предприятието редовно следи за неизпълнението на задълженията на своите клиенти и други контрагенти и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Предприема действия за намаляване на кредитния риск, посредством установени правила и процедури за събиране на дължимите и неплатени такси за Аеронавигационно обслужване. Степента на събираемост на вземанията от предоставяне на АНО достига 99%.

Предприятието не е предоставяло финансовите си активи като обезпечение по други сделки.

Към датата на финансовия отчет няма необезпечени търговски вземания с изтекъл срок на плащане.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и външна оценка на кредитния рейтинг.

Част от паричните средства, държани като депозит от Предприятието са в Българска Народна Банка и те са предоставени при условията на Наредба, издадена от министъра на транспорта и съобщенията и министъра на финансите.

30.3. Анализ на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск. Предприятието отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания са в размер, обезпечаващ изходящия паричен поток.

Със Закона за гражданското въздухоплаване е регламентирано, че срещу имуществото на Предприятието не може да се насочва принудително изгъланение, нито да се открива производство по несъстоятелност.

За гарантиране на платежоспособността на ДП „РВД” се установява паричен резерв в размер 11 млн. Евро, който е регламентиран с Наредба №140 на Министерството на транспорта и съобщенията и Министерство на финансите от 04.12. 2001 г. за установяване режима, реда и условията за поддържане и разходване на паричния резерв на ДП „РВД”.

Паричният резерв представлява срочен валутен депозит на ДП „РВД” в БНБ, при съответните общи депозитни условия на банката в размер на 11 млн.евро.

30.4. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Предприятието могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Кредити и вземания:			
Търговски и други вземания	9,11	26,393	26,846
Пари и парични еквиваленти	12	141,491	116,411
		167,884	143,257
Финансови пасиви	Пояснение	2011 ‘000 лв.	2010 ‘000 лв.
Текущи пасиви:			
Търговски и други задължения	15,18	7,894	5,046
		7,894	5,046

31. Политика и процедури за управление на капитала на ДП РВД

Целите на Предприятието във връзка с управление на капитала са да осигури способността на Предприятието да продължи да съществува като действащо предприятие.

Политиката на Предприятието е да се финансира чрез собствени средства или да използва безвъзмездни финансираня за определени проекти.

32. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на предоставянето му за одобрение от Управителния съвет, които да имат съществен ефект върху финансовия отчет за 2011 г.

Определен е размерът на осреднената базова таксова единица за аеронавигационно обслужване за прелитане в размер на 36.56 евро за 2012 г. (2011 г. : 39.77 евро)

33. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2011 г. (включително сравнителната информация) е одобрен от Генералния директор на 11.03.2012 г.

Одитираният финансов отчет на Предприятието е предоставен за приемане от Управителния съвет на 26.03.2012 г.